

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΠΑΤΡΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
«ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ»

ΙΒΑΝΟΒΑ ΖΟΡΝΙΤΣΑ

ΕΠΙΒΛΕΠΟΥΣΑ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ: ΒΛΑΜΗ ΑΙΜΙΛΙΑ

ΠΑΤΡΑ, 2010

Περιεχόμενα

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	3
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ:ΤΟ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟ	4
1.1 ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΘΕΜΕΛΙΩΔΩΝ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΝΝΟΙΩΝ.....	4
1.2 ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ.....	4
1.3 ΜΟΡΦΕΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ	7
1.4 ΣΧΕΣΗ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ	10
1.4.1 Θετικές και αρνητικές συνέπειες του πολιτιστικού τουρισμού.....	12
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ: ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ ΥΠΟΔΟΧΗΣ ΤΟΥΡΙΣΤΩΝ ΤΗΣ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ	16
2.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	16
2.2 ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ	17
2.3 ΙΣΤΟΡΙΑ	17
2.4 ΟΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΗΣ ΕΕ ΚΑΙ ΤΗΣ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ	18
2.4.1 Ιστορικό και γεωπολιτικό πλαίσιο	18
2.4.2 Συμβατική σχέση	19
2.4.3 Διαπραγματεύσεις.....	20
2.5 Θρησκεία.....	20
2.6 Δημογραφία.....	20
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ: Ο ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ Σφάλμα! Δεν έχει οριστεί σελιδοδείκτης.	
3.1 ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΣΤΗ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ.....	21
3.2 ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ.....	22
3.3 ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΑ ΑΞΙΟΘΕΑΤΑ	23
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ: ΟΙ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΕΡΟΙ ΑΣΤΙΚΟΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΙ ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΙ ΤΗΣ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ: ΣΟΦΙΑ & ΒΑΡΝΑ	32
4.1 ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ ΣΟΦΙΑ	32
4.2 ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ	33
4.3 ΙΣΤΟΡΙΑ	34
4.4 ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ.....	36
4.5 ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ.....	36
4.6 ΔΗΜΟΣΙΑ ΙΔΡΥΜΑΤΑ.....	37
4.7 ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ ΒΑΡΝΑ	38
4.8 ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ	41
4.9 ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ.....	43
4.10 ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΥΠΟΔΟΜΗ.....	43
4.11 ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	45
4.12 ΥΓΕΙΑ.....	46
4.13 ΘΡΗΣΚΕΙΕΣ	46
4.15 ΜΕΘΟΔΟΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	47

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ: ΣΥΝΘΕΣΗ & ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	
5.1 ΔΥΝΑΜΑ ΣΗΜΕΙΑ.....	50
5.2 ΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ.....	51
5.3 ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ	52
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΗΚΕΣ ΠΗΓΕΣ.....	53
ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΟ ΥΛΙΚΟ	54

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο τομέας του τουρισμού είναι εξαιρετικής σημασίας για την Βουλγαρία καθώς θεωρείται σημαντικό οικονομικό μέγεθος για την χώρα.

Στις δημοφιλέστερες μορφές εναλλακτικού τουρισμού παγκοσμίως αλλά και στη Βουλγαρία ιδιαίτερα, καθώς είναι μία χώρα με πλούσια Ιστορία και Πολιτισμό, συγκαταλέγεται ο Πολιτιστικός τουρισμός. Σύμφωνα με το Παγκόσμιο Οργανισμό Τουρισμού ως πολιτιστικός τουρισμός ορίζεται το ταξίδι που γίνεται με κίνητρο βασικά πολιτιστικό- περιλαμβάνοντας εκπαιδευτικές περιηγήσεις, θεατρικές παραστάσεις, φεστιβάλ, επισκέψεις σε αρχαιολογικούς χώρους, μνημεία και μουσεία καθώς και η μελέτη του φυσικού περιβάλλοντος του λαϊκού πολιτισμού και της τέχνης.

Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι να γίνει μια προσέγγιση στην έννοια και τα στοιχεία που απαρτίζουν τον πολιτιστικό τουρισμό στη Βουλγαρία με σκοπό την προσέγγιση ξένων τουριστών. Ως ιδιαίτερη περίπτωση εξετάζονται η πρωτεύουσα της Βουλγαρίας η Σόφια και η θαλάσσια πρωτεύουσά της που είναι η Βάρνα.

Συγκεκριμένα στο **Πρώτο κεφάλαιο** παρουσιάζονται οι βασικές τουριστικές έννοιες. Στο **Δεύτερο** γίνεται συνοπτική παρουσίαση της Βουλγαρίας, Στο **Τρίτο** παρουσιάζεται ο πολιτιστικός τουρισμός στην Βουλγαρία. Στο **Τέταρτο** κεφάλαιο αποτυπώνονται τα συμπεράσματα και αναφέρονται τα δυνατά και αδύνατα σημεία του τουρισμού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

ΤΟ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟ

1.1 ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΘΕΜΕΛΙΩΔΩΝ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΝΝΟΙΩΝ

Ο τουρισμός μπορεί να προσδιορισθεί ως η πρόσκαιρη μετακίνηση ατόμου από το γεωγραφικό περιβάλλον της μόνιμης διαμονής του σε άλλο γεωγραφικό περιβάλλον με σκοπό την ικανοποίηση ψυχικών επιθυμιών ή πνευματικών περιεργειών που έχει ως αποτέλεσμα τη δημιουργία οικονομικών δραστηριοτήτων.

Το 1968, ύστερα από την πρώτη διάσκεψη των Ηνωμένων Εθνών για διεθνή ταξίδια και τουρισμό που πραγματοποιήθηκε στη Ρώμη, η επιτροπή στατιστικών εμπειρογνομόνων του ΟΗΕ εξέδωσε την ακόλουθη οδηγία.

Για στατιστικούς λόγους ο όρος επισκέπτης περιγράφει κάθε άτομο που μεταβαίνει σε μία χώρα διαφορετική από τη χώρα μόνιμης διαμονής του, για οποιοδήποτε λόγο, εκτός από εκείνου της άσκησης αμειβόμενης εργασίας από τη χώρα την οποία επισκέπτεται.

Η IUOTO που αργότερα μετονομάστηκε σε WTO ενέκρινε αυτό τον ορισμό. Ωστόσο, πρότεινε τον επιπλέον διαχωρισμό του όρου ταξιδιώτης σε δύο κατηγορίες: τους τουρίστες κατηγορία που περιλαμβάνει όλους τους επισκέπτες οι οποίοι κάνουν τουλάχιστον μία διανυκτέρευση στη χώρα ή στο μέρος που επισκέπτονται και τους εκδρομείς ή ημερήσιους επισκέπτες.

1.2 ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Η ύπαρξη του φαινομένου της τουριστικής μετακίνησης άρχισε να υφίσταται από την εποχή της αρχαιότητας. Τα ίχνη του τουρισμού εντοπίζονται σε όλες τις ιστορικές περιόδους της ανθρώπινης ζωής και φανερώνουν το διαρκές ανθρώπινο ενδιαφέρον γύρω από αυτό που σήμερα αποκαλείται τουρισμός.

Η μελέτη πολλών γραπτών μνημείων της αρχαίας Κίνας, της Ελλάδας και της Ρώμης αποδεικνύουν στην πράξη την ύπαρξη υποτυπωδών τουριστικών κέντρων της

αρχαιότητας, αλλά και τη διακίνηση ατόμων για λόγους θρησκευτικούς, θεραπευτικούς ή αθλητικούς, ιδίως στην Αρχαία Ελλάδα. Μερικά από τα δείγματα της υψηλής κοινωνικής και οικονομικής σημασίας, καθώς και της ανάπτυξης του τουριστικού φαινομένου την εποχή εκείνη είναι τα εξής:

- Η έναρξη της διαδικασίας χάραξης οδικών αρτηριών.
- Η δημιουργία πόλεων με αυξημένο πληθυσμό.
- Η εμφάνιση του χρήματος ως μέσου συναλλαγής.
- Η ανάπτυξη του εμπορίου και της ναυτιλίας.
- Η θεσμοθέτηση διακρατικών διαδικασιών.

Στην περίοδο του Μεσαίωνα και της Αναγέννησης η εμφάνιση της μετακίνησης αφορά πλέον την αναζήτηση ασφάλειας, ως κύριο παράγοντα για κάθε τουριστική μετακίνηση, ενώ τα κυρίαρχα στοιχεία παραμένουν το εμπόριο, η αναζήτηση νέων πολιτιστικών προτύπων, η ψυχαγωγία, καθώς και οι μετακινήσεις για θρησκευτικούς και εξερευνητικούς λόγους. Η περίοδος μεταξύ 15^{ου} και 17^{ου} αιώνα χαρακτηρίζεται από μία αλλαγή, σε σχέση με τους σκοπούς των ταξιδιών, οι οποίοι πλέον αρχίζουν να αφορούν και τη μόρφωση και τον πολιτισμό.

Ο 19^{ος} αιώνας είναι η περίοδος όπου γίνεται φανερό ότι ωριμάζουν συνολικά οι οικονομικές, κοινωνικές και πολιτικές συνθήκες μέσα από τις οποίες σύντομα θα επακολουθήσει η ανάπτυξη του φαινομένου, με τη Γαλλία και Αγγλία να έχουν την πρωτοκαθεδρία. Σημαντική συμβολή στην περίοδο αυτή έχει η εμφάνιση της ατμομηχανής με κύριο επακόλουθο την εμφάνιση των σιδηρόδρομων και της ακτοπλοΐας παράγοντες ενίσχυσης της μεταφοράς σε μεγάλο βαθμό, ενώ και η εμφάνιση πολλών άλλων βασικών εφευρέσεων όπως λόγου χάρη ο ηλεκτρισμός, ο τηλεγράφος κ.λπ. συνέβαλαν στην προώθηση του τουρισμού.

Στον ίδιο αιώνα η βιομηχανική επανάσταση αλλάζει ουσιαστικά τα δεδομένα, διαφοροποιεί τις κοινωνικές τάξεις της εποχής στην Ευρώπη με κυρίαρχο στοιχείο τη διεύρυνση της μεσαίας τάξης, την αύξηση των εισοδημάτων της και την αλλαγή των καταναλωτικών προτύπων της εποχής, θέτοντας ταυτόχρονα τις βάσεις για όσα θα ακολουθήσουν την μαζικοποίηση του τουρισμού στον 20^ο αιώνα.

Η μεγαλύτερη ανάπτυξη του τουριστικού φαινομένου παρατηρείται κατά την περίοδο που μεσολάβησε μεταξύ του τέλους του Π.Π.Π. και πριν την έναρξη του Δευτέρου.

Παρά το γεγονός ότι η τουριστική μετακίνηση της περιόδου αυτής σήμαινε και την ανάπτυξη ενός τουρισμού πολύ διαφορετικής έννοιας, οργάνωσης και έκτασης σε σχέση με το αντίστοιχο φαινόμενο των προαναφερθεισών χρονικών περιόδων, η τουριστική μετακίνηση συνεχίζει να είναι προνόμιο των εύπορων και ανώτερων μορφωτικού επιπέδου ατόμων. Έτσι, τα χρόνια που ακολούθησαν το τέλος του Β.Π.Π., άρχισε η ανοδική πορεία για την ανάπτυξη ενός τουρισμού που θα αποκτούσε ακόμη περισσότερο εξελιγμένο περιεχόμενο καθώς και σημαντικά μεγάλη διάδοση και σημασία.

Το 1963 πραγματοποιείται στη Ρώμη η διάσκεψη ΟΗΕ που αφορά τα διεθνή ταξίδια και τουρισμό. Στην διάσκεψη αυτή τέθηκαν για πρώτη φορά τα θέματα διεθνούς συνεργασίας για την ανάπτυξη του παγκόσμιου τουρισμού, ως αποτέλεσμα της επέκτασης και γενίκευσης των πληρωμένων αδειών στους εργαζομένους, σε ευρεία κλίμακα.

Από την περίοδο αυτή μέχρι σήμερα ο τουρισμός δεν περιορίζεται μόνο στα προνομιούχα άτομα των ανώτερων οικονομικών και κοινωνικών τάξεων, αλλά κοινωνικοποιείται και επεκτείνεται όντας κτήμα και των οικονομικά ασθενέστερων τάξεων. Σήμερα αποτελεί πλέον γεγονός η ευρύτατη ατομική και μαζική μετακίνηση των ανθρώπων για τουριστικούς λόγους, γεγονός που υπογραμμίζει την επιτυχή επέκταση της δυνατότητας για τουριστική μετακίνηση σε όλες τις κοινωνικές τάξεις

Ο κύριος μοχλός της ανάπτυξης και εξέλιξης του τουρισμού, υπήρξε η μεγάλη ανάπτυξη της τεχνολογίας που ακολούθησε τη μεταπολεμική περίοδο από το 1945 μέχρι και σήμερα. Λόγω της τεχνολογικής αυτής ανάπτυξης ακολουθούν αλλαγές στον οικονομικό και κοινωνικό τομέα, αλλά και στον τρόπο ζωής και τις συνήθειες των ανθρώπων γενικότερα. Οι αιτίες ανάπτυξης του Τουρισμού μπορούν να συνοψιστούν ως εξής:

- Η μεγάλη τεχνολογική εξέλιξη
- Η αύξηση του εισοδήματος των εργαζομένων
- Η καθιέρωση και επέκταση θεμελιωδών κοινωνικών παροχών
- Η άνοδος του πνευματικού και κατά συνέπεια πολιτιστικού επιπέδου των ανθρώπων
- Η ειρηνική κατάσταση που επικρατεί σε μεγάλο μέρος του κόσμου

- Η μεταβολή του τρόπου ζωής μεγάλου μέρους του πληθυσμού
- Η ρουτίνα, το άγχος και η πίεση της καθημερινής ζωής
- Τέλος, η μεγάλη ανάπτυξη της διαφήμισης και η λήψη μεγάλου όγκου πληροφοριών μέσω των ΜΜΕ

1.3 ΜΟΡΦΕΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Σύμφωνα με την απόφαση της Επιτροπής της 09/12/1998 για τις διαδικασίες εφαρμογής της οδηγίας 95/57/EK του Συμβουλίου σχετικά με τη συλλογή στατιστικών στοιχείων στον τομέα του τουρισμού, σε σχέση με μία δεδομένη χώρα, διακρίνονται τρεις βασικές μορφές τουρισμού:

- **Ο εγχώριος τουρισμός:** περιλαμβάνει τις δραστηριότητες των κατοίκων μιας δεδομένης χώρας, που ταξιδεύουν και διαμένουν σε τόπους στο εσωτερικό της χώρας, αλλά έξω από το σύνηθες περιβάλλον τους

- **Ο εισερχόμενος τουρισμός:** περιλαμβάνει τις δραστηριότητες μη μονίμων κατοίκων μιας δεδομένης χώρας, που ταξιδεύουν και διαμένουν σε τόπους στο εσωτερικό της χώρας, αλλά έξω από το σύνηθες περιβάλλον τους

- **Ο εξερχόμενος τουρισμός:** περιλαμβάνει τις δραστηριότητες μονίμων κατοίκων μιας δεδομένης χώρας, που ταξιδεύουν και διαμένουν σε τόπους στο εξωτερικό της χώρας και έξω από το σύνηθες περιβάλλον τους

Πέραν όμως από τις τρεις προαναφερθείσες μορφές τουρισμού, μπορεί ο τουρισμός να διακριθεί στις παρακάτω μορφές, με βάση κάποια «ειδικά κριτήρια», όπως:

1. Ο αριθμός των μετακινούμενων ατόμων. Με βάση το κριτήριο αυτό ο τουρισμός χωρίζεται σε :

- **Ατομικό τουρισμό:** η πρωτοβουλία για την τουριστική μετακίνηση ανήκει σε συγκεκριμένο άτομο ή μικρή ομάδα ανθρώπων.

- **Συλλογικό τουρισμό:** η τουριστική μετακίνηση οφείλεται σε πρωτοβουλία ενός σωματείου, συλλόγου ή μιας τουριστικής επιχείρησης.

2. Η εποχή που πραγματοποιείται η τουριστική μετακίνηση. Με βάση το κριτήριο αυτό, ο τουρισμός χωρίζεται σε:

- **Συνεχή τουρισμό:** η τουριστική μετακίνηση πραγματοποιείται όλο το χρόνο.

· **Εποχιακό τουρισμό:** η πλειοψηφία των μετακινούμενων ανθρώπων μετακινείται σε μια ορισμένη εποχή του έτους.

3. Το χρησιμοποιούμενο μεταφορικό μέσο. Ο διαχωρισμός πραγματοποιείται ανάλογα με το χρησιμοποιούμενο μεταφορικό μέσο κατά τη διάρκεια της τουριστικής μετακίνησης. Οι μορφές που προκύπτουν είναι οι παρακάτω:

- Σιδηροδρομικός τουρισμός
- Ποδηλατικός τουρισμός
- Ατμοπλοϊκός τουρισμός
- Αυτοκινητιστικός τουρισμός
- Πεζοπορικός τουρισμός

Μετά το 1970, στις περισσότερες αναπτυγμένες χώρες, παρατηρούνται ορισμένες αλλαγές στα κοινωνικά και καταναλωτικά πρότυπα που επηρεάζουν άμεσα την πορεία ανάπτυξης του τουρισμού, οδηγώντας σε νέα ροδέλα τουριστικής ανάπτυξης. Αυτά είναι: η αύξηση ταξιδιών μικρής διάρκειας με πολιτιστικά, περιβαλλοντικά ή επαγγελματικά κίνητρα, με αποτέλεσμα το ίδιο άτομο να κάνει διαφορετικού τύπου και χρονικής διάρκειας ταξίδια σε διαφορετικούς προορισμούς. Παράλληλα σημειώνεται μια εντυπωσιακή αύξηση των ταξιδιών ειδικών μορφών τουρισμού, βασικά χαρακτηριστικά των οποίων είναι αφενός ο σεβασμός της τοπικής κοινωνίας, του πολιτισμού και του περιβάλλοντος και αφετέρου ένα πρότυπο ταξιδιού που δίνει έμφαση στη ζωή στην ύπαιθρο και στις ευεργετικές διακοπές, που χαρακτηρίζονται από ένα σύμπλεγμα δραστηριοτήτων σχετικών με την άθληση, τον πολιτισμό τη φυσιολατρία κ.τ.λ.

Ο οργανωμένος τουρισμός πουλά ένα τουριστικό ταξίδι ως καταναλωτικό προϊόν με διαφορετικά χαρακτηριστικά, διαφορετικές τιμές, σε διαφορετικές κοινωνικοοικονομικές κατηγορίες τουριστών- καταναλωτών και έτσι μπορεί και απευθύνεται στις διαφορετικές προτιμήσεις και στα διαφορετικά κίνητρα των καταναλωτών. Η εξειδίκευση αυτή εμφανίζεται με την ανάπτυξη των ειδικών και νέων μορφών τουρισμού, οι οποίες προσφέρουν στους τουρίστες υπηρεσίες σχετικά με το ειδικό κίνητρο που τους οδήγησε σε αυτόν τον τύπο ταξιδιών. Εννοιολογικά οι όροι που επικράτησαν στην περιγραφή των νέων μορφών τουρισμού είναι <ειδικές> και <εναλλακτικές>.

Οι **ειδικές μορφές** χαρακτηρίζονται από την ύπαρξη ενός ειδικού και κυρίαρχου κινήτρου στη ζήτηση και από την ανάπτυξη μιας αντίστοιχης ειδικής υποδομής στις τουριστικές περιοχές, που αποσκοπεί στην εξυπηρέτηση των τουριστών της κάθε ειδικής μορφής.

Οι **εναλλακτικές μορφές** αποτελούν τμήμα των ειδικών μορφών και χαρακτηρίζονται από την ύπαρξη ενός κυρίαρχου ειδικού κινήτρου στη ζωή, το οποίο συνδέεται με συγκεκριμένα θέματα. Στις εναλλακτικές μορφές οι τουρίστες συχνά επιλέγουν ένα τρόπο οργάνωσης και διεξαγωγής του ταξιδιού, στο οποίο κυριαρχεί η αυτονομία στις επιλογές και η περιήγηση με μικρή ή ελάχιστη χρήση υπηρεσιών οργανωμένου τουρισμού. Επιπλέον και στις εναλλακτικές μορφές τουρισμού καταγράφεται η ανάπτυξη μιας ειδικής υποδομής που εξυπηρετεί τους συγκεκριμένους τουρίστες. Τέλος κοινός παρανομαστής τόσο στη ζήτηση όσο και στην προσφορά των εναλλακτικών μορφών τουρισμού αποτελεί ο σεβασμός της τοπικής, κοινωνικής και περιβαλλοντικής δομής.

Είναι προφανές ότι καθοριστικό στοιχείο στην περίπτωση των ειδικών μορφών τουρισμού, αλλά και των εναλλακτικών, είναι το κυρίαρχο κίνητρο ή ομάδα κινήτρων που οδηγεί στην επιλογή του ταξιδιού. Με τις ειδικές μορφές η έμφαση δίνεται στο «ταξίδι- νόημα», στην προσπάθεια βίωσης εμπειριών, όπου το ταξίδι αποτελεί μία συνέχεια της κανονικής ζωής, εφόσον τα ιδιαίτερα ενδιαφέροντα, χόμπι ή κοινωνικές ανησυχίες των τουριστών διαμορφώνουν τα χαρακτηριστικά του ταξιδιού. Η πλειονότητα αυτών των μορφών αναπτύσσονται αυτόνομα μέσω ειδικών πρακτορείων, οργανώσεων, φορέων ή και χωρίς τη χρήση οργανωμένων τουριστικών υπηρεσιών, ενώ πολλές από αυτές έχουν δημιουργήσει μια ειδική οργανωτική δομή που αναλαμβάνει την οργάνωση, την προβολή, την διαφήμιση και τις πωλήσεις.

Εκτός από την αυτόνομη ή τη μερικά αυτόνομη οργανωτική δομή στην ανάπτυξη των ειδικών μορφών ένα άλλο στοιχείο που τις διαφοροποιεί από το κυρίαρχο πρότυπο είναι ότι οι ειδικές μορφές έχουν τη δυνατότητα να εντάσσονται στην τοπική κοινωνική, παραγωγική και περιβαλλοντική δομή επιτρέποντας με αυτό τον τρόπο την ανάπτυξη μοντέλων ήπιου τουρισμού.

Οι περισσότερο γνωστές και ευρύτερα δεδομένες εναλλακτικές μορφές του σύγχρονου τουρισμού είναι:

- Γενικός Τουρισμός
- Μορφωτικός Τουρισμός
- Τουρισμός Εκθέσεων
- Τουρισμός Υγείας
- Τουρισμός Άθλησης
- Τουρισμός Πόλης
- Συνεδριακός Τουρισμός
- Τουρισμός Περιπέτειας
- Οικογενειακός Τουρισμός
- Τουρισμός Τρίτης Ηλικίας
- Τουρισμός Χειμερινών Σπορ
- Τουρισμός Παραχείμασης
- Αγροτουρισμός
- Ορεινός Τουρισμός
- Θαλάσσιος Τουρισμός
- Χρονομεριστικός Τουρισμός
- Θρησκευτικός Τουρισμός
- Επιλεκτικός Τουρισμός
- Τουρισμός Κινήτρων
- Πολιτιστικός Τουρισμός
- Οικολογικός Τουρισμός
- Λαϊκός Τουρισμός
- Κοσμοπολίτικος Τουρισμός
- Κοινωνικός Τουρισμός
- Τουρισμός Αναπήρων

1.4 ΣΧΕΣΗ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Πολιτισμός είναι η κατάσταση κατά την οποία έχει αναπτύξει ηθική κοινωνική, πνευματική, τεχνική, πολιτική και καλαισθητή ζωή, σε αντίθεση με τους απολίτιστους και άγριους ανθρώπους που έχουν πρωτόγονη ή άγρια ζωή.

Ανάλογα με τον τομέα στον οποίο αναφέρεται ο πολιτισμός, διακρίνονται διάφορες μορφές του όπως ο ηθικός πολιτισμός, ο κοινωνικός πολιτισμός, ο πολιτικός

πολιτισμός, ο τεχνικός πολιτισμός κ.λπ. Ιδιαίτερη μνεία αξίζει να γίνει στον πολιτιστικό πολιτισμό που είναι μέρος του πνευματικού πολιτισμού και αναφέρεται στα Γράμματα και Τέχνες, στα Καλλιτεχνικά δημιουργήματα και στις πολιτιστικές εκδηλώσεις.

Ο διεθνής όρος που χρησιμοποιείται για τον προσδιορισμό των εννοιών πολιτισμός, πολιτιστικός πολιτισμός, πολιτιστικές εκδηλώσεις είναι ο όρος Κουλτούρα, που κατά ένα από τους πολλούς ορισμούς της είναι το σύνολο των προτύπων συμπεριφοράς και σκέψης των ανθρώπων που ζουν στις ανθρώπινες κοινωνίες, που προσδιορίζουν τα πιστεύω, τη συμπεριφορά, τη γλώσσα, την τέχνη και την τεχνολογία, τη θρησκεία, τα οικονομικά και τα πολιτικά συστήματα, τον τρόπο έκφρασης, ένδυσης, διατροφής κ.λπ.

Η σχέση του τουρισμού με τον πολιτισμό που εκφράζεται και προσδιορίζεται κυρίως από τον πολιτιστικό τουρισμό αρχίζει από τα πρώτα βήματα της τουριστικής ανάπτυξης και δεν θα ήταν υπερβολικό να υποστηριχτεί ότι ένα από τα κυριότερα αίτια του τουρισμού ήταν ο πολιτισμός.

Οι πρώτοι τουρίστες ήταν οι πρώτοι ταξιδιώτες που ταξίδευαν κυρίως για βιοποριστικούς λόγους. Αργότερα εμφανίστηκαν τα ταξίδια περιήγησης και αναψυχής, τα οποία ήταν καθαρά τουριστικά ταξίδια και στα οποία η περιήγηση ήταν πολιτιστική δραστηριότητα που συνέδεε άμεσα τον τουρισμό με τον πολιτισμό.

Ο θρησκευτικός τουρισμός και οι εξερευνήσεις που ακολούθησαν συνδέονταν έντονα με πολιτισμό. Ο θρησκευτικός τουρισμός είναι στην ουσία πολιτιστικός τουρισμός, αφού η θρησκεία είναι πολιτιστικό στοιχείο και οι εξερευνήσεις είχαν σκοπό την έρευνα και την μελέτη άγνωστων τόπων αποτελούσαν δηλαδή μία πολιτιστική δραστηριότητα.

Από πολύ νωρίς και σε όλη την ιστορική διαδρομή του τουριστικού φαινομένου οι άνθρωποι διάβαζαν, άκουγαν και μάθαιναν από ιστορικά, γεωγραφικά, ταξιδιωτικά βιβλία και από διηγήσεις συνανθρώπων τους για τους πολιτισμούς και τους τρόπους ζωής των άλλων ανθρώπινων κοινωνιών και άλλων περιοχών και πάντα είχαν την περιέργεια και την επιθυμία να γνωρίσουν στην πραγματικότητα αυτά που μόνο με την πληροφόρηση ήξεραν. Στη θεωρία του τουρισμού αυτή η επιθυμία ονομάστηκε σύμπλεγμα του άπιστου Θωμά. Το σύμπλεγμα αυτό αποτελεί τουριστικό κίνητρο για

την ικανοποίηση του οποίου οι τουρίστες παρακινούνται να ταξιδέψουν για να δουν προσωπικά, να γνωρίσουν επί τόπου τα πολιτιστικά στοιχεία για τα οποία μόνο πληροφόρηση είχαν.

Στη σύγχρονη εποχή το σύμπλεγμα αυτό ενεργεί πάντα σαν τουριστικό κίνητρο. Ο σκοπός πολλών τουριστών συμπίπτουν λίγο ή πολύ με το σκοπό των τουριστών της «μεγάλης περιήγησης». Και η κοινή γνώμη συχνά ταυτίζει τον τουρισμό με τον πολιτισμό. Αυτός που ταξιδεύει θεωρείται πολιτισμένος. Ο πολιτισμένος θεωρείται κοσμοπολίτης. Κατά κοινή παραδοχή ο τουρισμός σήμερα αποτελεί ένα δυναμικό μέσο γνωριμίας και κατανόησης του πολιτισμού και της ιστορίας των κρατών.

1.4.1 Θετικές και αρνητικές συνέπειες του πολιτιστικού τουρισμού

Ιστορικά ο τουρισμός υπήρξε πάντα μια σημαντική οικονομική δραστηριότητα., ενώ η πολιτιστική κληρονομιά, είναι ένα εθνικό θησαυρό και διαφέρει από προϊόν της κλασικής κατανάλωσης. Η κληρονομιά είναι σημαντική για τον τουρισμό, λόγω των οικονομικών οφελών, ενώ η κύρια αξία της είναι αξιολόγηση και η σημασία των πολιτιστικών της παραμέτρων. Πολυάριθμα παραδείγματα χωρών στην Αφρική, Ασία και Λατινική Αμερική δείχνουν το αρνητικό μέρος της επιτυχίας του τουριστικού μοντέλου. Ως αποτέλεσμα της πολύ κακής πολιτικής οι αυτόχθονες πληθυσμοί δεν λαμβάνουν σχεδόν κανένα μέρος. Ταυτόχρονα, αυτή η κληρονομιά είναι εκτεθειμένη σε ένα πολύ μεγάλο φορτίο την τουριστική εκμετάλλευση. Μέσω του τουρισμού αυξάνεται η δυνατότητα παράνομων συναλλαγών πολιτιστικών αγαθών. Πολύ λίγη προσοχή δίνεται στην σύγχρονη τέχνη και του πολιτισμού των περιφερειών, γιατί είναι πολύ πιο δύσκολο να διοργανωθεί μια έκθεση των τοπικών καλλιτεχνών, παρά μια διεθνή έκθεση. Μια άλλη σημαντική πτυχή του πολιτιστικού τουρισμού είναι η συνάντηση μεταξύ των ταξιδιωτών και των ντόπιων. Υπάρχουν τα λεγόμενα προγράμματα «meet the people» τα οποία αποτελούν ήδη μέρος των προτάσεων των τουριστικών διοργανωτών και ενσωματώνονται επίσης στο Ευρωπαϊκό πρόγραμμα για την ανάπτυξη. Αλλά ακόμα και εδώ η βάση όλων είναι πολιτική και οικονομική διότι κατά τη συνάντηση του τοπικό πληθυσμό με τους τουρίστες εξυπηρετούνται φαντασιώσεις και επιθυμίες των τουριστών που επιδιώκουν αυθεντικές συναντήσεις και εντυπώσεις. Τουριστικό ενδιαφέρον έχουν για παράδειγμα οι τελετουργικές παραστάσεις, που αποτελούν πηγή εισοδήματος, αλλά κρύβουν τον κίνδυνο οι τουρίστες να σχηματίσουν ψευδείς εικόνες για το έθνος.

Ουσιαστικά ο πολιτιστικός τουρισμός ως σύνολο είναι ένας σημαντικός πόρος για τον τοπικό πληθυσμό. Οι τουρίστες δείχνουν προσοχή και αναγνώριση, κρίνοντας από το χρόνο που περνάνε με το τοπικό πληθυσμό και αυτό ως αποτέλεσμα φέρνει οικονομικό όφελος για τους ντόπιους. Ενώ οι πολίτες των αναπτυσσόμενων χωρών διαθέτουν χρόνο και προσοχή, ο τουρίστας αντιθέτως του δείχνουν ανεπαρκής προσοχή διότι συνδέεται άμεσα με την έλλειψη χρόνου. Αυτό οφείλεται στις λίγες εβδομάδες άδειας, κατά τις οποίες θέλουν να απολαύσουν μια μέγιστη ποσότητα των εξωτικών εμπειριών, προκειμένου το «ταξίδι» να είναι επικερδής. Αυτό το συνεχές τρέξιμο σε άλλες χώρες, φέρνει οικονομικό όφελος για τα πρακτορεία ταξιδιών, τα ξενοδοχεία, τις εταιρείες μεταφορών, τα εστιατόρια και τους πωλητές σουβενίρ.

Ο δυτικός καταναλωτής αισθάνεται την ανάγκη για αναζήτηση της αυθεντικότητας και τις ρίζες. Οι επιπτώσεις του τουρισμού είναι διαφόρων ειδών - ενθαρρύνουν την βιοτεχνική και αγροτική παραγωγή και παρέχουν θέσεις απασχόλησης στα παραδοσιακά επαγγέλματα. Επίσης ενθαρρύνεται και ευαισθητοποιείται η πολιτιστική συνείδηση των τοπικών πληθυσμών μέσω της αξιολόγησης των τουριστών.

Ένα άλλο σημαντικό αποτέλεσμα είναι η εμφάνιση της παγκόσμιας αλληλεγγύης. Οι τουρίστες δημιουργούν συχνά συνεστυματικούς δεσμούς με τον τοπικό πληθυσμό. Ο τοπικός πληθυσμός λαμβάνει χρηματική στήριξη, σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης. Δημιουργούνται μη-κυβερνητικές οργανώσεις που υποστηρίζονται από πρώην τουρίστες που είχαν επισκεφτεί αυτές τα μέρη και άτομα με επαρκή τεχνογνωσία και χρήματα. Ένα παράδειγμα είναι η "Les Amis de Timia, δημιουργήθηκε το 1999 από κάποιον που επισκέφτηκε την φυλή tuareg της Νιγηρίας, που υποστηρίζει επαγγελματικά μία περιοχή 15 000 ατόμων.

Αρχές για την υποστήριξη της περιφερειακής ανάπτυξης:

- Συμμετοχή του τοπικού πληθυσμού στην ανάπτυξη του τουρισμού και η χρήση των υπάρχοντων πόρων. Αυτό σημαίνει ότι σέβεται τους πολιτιστικούς δημοκρατικούς θεσμούς, καθώς και τις εξουσιαστικές δομές.
- Η καλύτερη δυνατή ενσωμάτωση των υπάρχοντων προϊόντων και υπηρεσιών, προσφορά τοπικών πιάτων στα περιφερειακά εστιατόρια και η χρήση της ντόπιας αγροτικής παραγωγής στην προετοιμασία αυτών των πιάτων, ενδεχομένως

διαμονή στο τοπικά ξενοδοχεία, που ο τουρίστας έχει στην διάθεση του αρκετό χρόνο για να γνωρίσει τα τοπικά βιοτεχνικά προϊόντα.

- Τη μέγιστη προστασία των τοπικών πόρων όπως νερό, ενέργεια, ξυλεία και έδαφος

Άλλες συνθήκες είναι: η αντίστοιχη προετοιμασία των τουριστών μέσω της μελέτης των ηθών και των έτυμων και του τρόπου ζωής με αυτό τον τρόπο οι τουρίστες λαμβάνουν συγκεκριμένα εργαλεία προσανατολισμού, ώστε να μπορούν να μετακινούνται με αυτοπεποίθηση στις ξένες χώρες.

Ο τοπικός και διεθνής τουρισμός εξακολουθεί να είναι το πλέον ενδεδειγμένο μέσο πολιτιστικής ανταλλαγής. Δίνει πρόσβαση όχι μόνο στις παραδόσεις και την ατμόσφαιρα του παρελθόντος, αλλά επίσης και στα χαρακτηριστικά στο σημερινό τρόπο ζωής αυτών των κοινωνιών. Πρόσφατα όλο και περισσότεροι άνθρωποι βλέπουν σε αυτό μια θετική δύναμη για την προστασία του πολιτιστικού και φυσικού πλούτου. Ο τουρισμός βοηθάει στην εξερεύνηση του, επηρεάζει την πολιτική και δημιουργεί μια ροή κεφαλαίων που μπορούν να χρησιμοποιηθούν στο έργο. Είναι ένας ζωτικά σημαντικός τομέας της εθνικής και περιφερειακής οικονομίας. Όταν διοικείται καλά, είναι δυνατό να γίνει ένας εξαιρετικά σημαντικός παράγοντας για ανάπτυξη.

Ως εκ τούτου, ο τουρισμός έχει γίνει ένα περίπλοκο φαινόμενο με πολιτικές, οικονομικές, κοινωνικές, πολιτιστικές, εκπαιδευτικές, βιοφυσικές, περιβαλλοντικές και αισθητικές διαστάσεις. Η επίτευξη των δυνητικά ευεργετικές συνυπάρξεις μεταξύ των προσδοκιών των τουριστών από τη μία πλευρά, και των τοπικών πληθυσμών, από την άλλη πλευρά, είναι τόσο μια πρόκληση όσο και μια ευκαιρία.

Η φυσική και πολιτιστική περιουσία, μαζί με την ποικιλία ζώντων φυτών αποτελούν έναν σημαντικό πόρο για το τουριστικό ενδιαφέρον. Η υπερφόρτωση ή η κακή τους διαχείριση μπορεί να οδηγήσει στη δημιουργία μια πραγματικής απειλής για τη δομική ακεραιότητα και τις επιδόσεις τους. Το οικολογικό περιβάλλον, μαζί με τους τρόπους ζωής του τοπικού πληθυσμού μπορεί επίσης να επηρεάσει αρνητικά και να οδηγήσει σε μείωση της εντίποσης, που αφήνουν στον τουρίστα.

Ο τουρισμός είναι ένα πλεονέκτημα και πηγή κεφαλαίων για τον τοπικό πληθυσμό, τα οποία τους επιτρέπει να φροντίζουν για την προστασία και τη διατήρηση του

παραδοσιακού, πολιτιστικού και φυσικού πλούτου. Η συμμετοχή, και η συνεργασία μεταξύ των τοπικών αρχών, τους τουριστικούς πράκτορες, τους ιδιοκτήτες και τους επαγγελματίες οι οποίοι αναπτύσσουν στρατηγικά σχέδια για ανάπτυξη, είναι απαραίτητες για την δημιουργία μόνιμης τουριστικής βιομηχανίας, καθώς και για την προστασία και διατήρηση του πολιτιστικού και φυσικού θησαυρού για τις μελλοντικές γενιές

Η πολιτιστική κληρονομιά και ο τουρισμός εμπλουτίζονται μεταξύ τους εάν δεν παραβλέπουν η υπάρχουσα ιστορική, πολιτιστική και δημιουργική πραγματικότητα. Ο πολιτιστικός τουρισμός πρέπει να είναι ο καρπός ενός συνόλου επιλογών, δυνατότητες και τοπικές ανάγκες.

Βιβλιογραφικές πηγές

- Ø Ηγουμενάκης Γ. Ν., (1996) «Τουριστικό Μάρκετινγκ», εκδ. Interbooks: Αθήνα
- Ø Ηγουμενάκης Γ. Ν.(1998) «Εισαγωγή στον τουρισμό», εκδ. Interbooks: Αθήνα

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ ΥΠΟΔΟΧΗΣ ΤΟΥΡΙΣΤΩΝ ΤΗΣ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ

2.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η Βουλγαρία είναι μια χώρα που ανήκει στην Ευρώπη. Βρίσκεται στο ανατολικό τμήμα της Βαλκανικής Χερσονήσου και καταλαμβάνει το 22% του εδάφους της. Η περιοχή είναι 110 843 km², εκ των οποίων 110 510 km² είναι έδαφος και 333 χιλιομέτρων² είναι νερό. Ο πληθυσμός της είναι 7.602.116, με βάση εκτιμήσεις του 2009. Πρωτεύουσα της χώρας είναι η Σοφία.

Η Βουλγαρία συνορεύει με τη Μαύρη Θάλασσα στα ανατολικά, την Ελλάδα και την Τουρκία προς τα νότια, την ΠΓΔΜ και τη Σερβία στα δυτικά και τη Ρουμανία στα βόρεια. Το συνολικό μήκος των συνόρων της είναι 2245 χιλιομέτρων, 1181 χιλιόμετρα είναι η γη, 686 χιλιόμετρα - ποτάμι (κυρίως του Δούναβη) και 378 χιλιόμετρα - θάλασσα.

Το Βουλγαρικό κράτος δημιουργήθηκε τον 7^ο αιώνα στη Νοτιοανατολική Ευρώπη, όταν έγινε το πρώτο βουλγαρικό κράτος (632/681-1018). Η Βουλγαρία παίζει σημαντικό ρόλο στην εξάπλωση του Χριστιανισμού, της λογοτεχνίας και του πολιτισμού των λαών της Ανατολικής Ευρώπης. Πολλούς αιώνες αργότερα, με την πτώση του δεύτερου βουλγαρικού κράτους (1185-1396/1422), η χώρα κατακτήθηκε από την Οθωμανική Αυτοκρατορία και παρέμεινε υπό το ζυγό της για πέντε αιώνες. Ο Ρώσο-τουρκικός πόλεμος του 1877-1878 οδήγησε στη δημιουργία του τρίτου βουλγαρικού κράτους. Μετά το Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο η χώρα αποτέλεσε τμήμα του Ανατολικού Μπλοκ και είχε κομμουνιστικό καθεστώς. Το 1990 στη Βουλγαρία αποκαταστάθηκε η κοινοβουλευτική δημοκρατία και σήμερα η χώρα είναι μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του ΝΑΤΟ.

2.2 ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ

Στα νότια της χώρας βρίσκεται η οροσειρά της Ροδόπης, η οποία την χωρίζει από την Ελλάδα. Βορειότερα βρίσκεται η πεδιάδα που σχηματίζει ο ποταμός Έβρος (βουλγ. Μαρίτσα). Δυτικότερα είναι η κοιλάδα του ποταμού Στρυμόνα (βουλγ. Στρούμα) κοντά στην οποία βρίσκεται και το όρος Ρίλα με την ψηλότερη κορυφή στα Βαλκάνια, που ονομάζεται Μουσαλά (2.925 μέτρα). Το βόρειο τμήμα της Βουλγαρίας αποτελεί μέρος της μεγάλης πεδιάδας που σχηματίζει ο Δούναβης, νότιο όριο της οποίας δημιουργεί η οροσειρά του Αίμου (βουλγ. Στάρα Πλανινά). Πρωτεύουσα και μεγαλύτερη πόλη της χώρας είναι η Σόφια με περίπου 1.100.000 κατ. Άλλες μεγάλες πόλεις είναι η Φιλιπούπολη (βουλγ. Πλόβνιφ), η Βάρνα (θερινή πρωτεύουσα - όπως αποκαλείται από τους Βούλγαρους) και ο Πύργος (βουλγ. Μπουργκάς) στη Μαύρη Θάλασσα, η Στάρα Ζαγόρα, το Πλέβεν, το Λόβετς, το Σούμεν, το Ρούσε (στις όχθες του Δούναβη) και το Βελίκο Τάρνοβο (η πρώτη πρωτεύουσα της Βουλγαρίας).

2.3 ΙΣΤΟΡΙΑ

Η σημερινή Βουλγαρία, στα εδάφη της οποίας εκτεινόταν κατά την αρχαιότητα η περιοχή που ονομαζόταν από τους Έλληνες Μοισία, φαίνεται ότι ήταν κατοικημένη από την παλαιολιθική εποχή, ενώ είναι βεβαιωμένη η ύπαρξη ανθρώπων από τη νεολιθική εποχή. Στην εποχή του Χαλκού, φυλές προερχόμενες από το βορρά αναμείχθηκαν με τους εγχώριους πληθυσμούς και φαίνεται ότι από την ανάμειξη αυτή προήλθαν οι Θράκες και οι Ιλλυριοί. Κατά την εποχή του Ορείχαλκου, στη Βουλγαρία κατοικούσαν οι Μοισοί, ενώ προς το Δούναβη κατοικούσαν Γέτες και βορειότερα Δάκες. Στην αρχή της εποχής του σιδήρου πραγματοποιήθηκε η κάθοδος των Δωριέων και τον 8ο αιώνα π.Χ. εισέβαλαν από το βορρά οι Κιμμέριοι. Από τον 3ο αι .μ. Χ. ήταν αδιάκοπη η κίνηση λαών στη Βουλγαρία: Γαλάτες, Βησιγότθοι, Αλβανοί, Άβαροι περνούσαν αδιάκοπα από τη χώρα. Μαζί με αυτούς διείσδυσαν και οι Σλάβοι. Στους Σλάβους αυτούς ο Βυζαντινός αυτοκράτορας Τιβέριος Β' παραχώρησε εδάφη στα νότια του Δούναβη. Η πρώτη επιδρομή των ανατολικών Ούννων και των Βουλγάρων κατά του βυζαντινού κράτους έγινε το 493, όταν αυτοκράτορας στην Κωνσταντινούπολη ήταν ο Αναστάσιος Α'. Ιδρυτής του Βουλγαρικού κράτους ήταν ο Ασπαρούχ. Οι Βούλγαροι υποδουλώθηκαν στους

Τούρκους το 1396. Η Βουλγαρία απέκτησε επίσημα την ανεξαρτησία της στις 05/10/1908. Την 01/01/2007 η Βουλγαρία έγινε κράτος-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η ιστορία της Βουλγαρίας χωρίζεται σε:

- 1^ο Βουλγαρικό βασίλειο (681 – 1018)
- Η βυζαντινή κυριαρχία (1018 - 1185)
- 2^ο Βουλγαρικό βασίλειο (1186 - 1396)
- Οθωμανική κυριαρχία (1396 - 1878)
- 3^ο Βουλγαρικό βασίλειο (1878-1945)
- Δημοκρατία της Βουλγαρίας(1945-1989 κομμουνιστικό καθεστώς)
- Δημοκρατία της Βουλγαρίας(1989 έως σήμερα)

2.4 ΟΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΗΣ ΕΕ ΚΑΙ ΤΗΣ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ

2.4.1 Ιστορικό και γεωπολιτικό πλαίσιο

Η ύπαρξη του βουλγαρικού κράτους χρονολογείται από το 681 και έχει συμβάλει σημαντικά στην εξέλιξη του σλαβικού πολιτισμού. Ελευθερώθηκε από τους Τούρκους το 1878 και μέχρι το 1946 ήταν μια συνταγματική μοναρχία. Συμμετείχε στον Πρώτο Βαλκανικό Πόλεμο το 1912 κατά της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας και στον Β' Βαλκανικό Πόλεμο το επόμενο έτος, όταν έχασε σημαντικό τμήμα της επικράτειάς του. Η Βουλγαρία ήταν σύμμαχος της Γερμανίας κατά τον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο, όπου έχασε ένα μεγάλο μέρος των εδαφών της, όπως και στον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, αν και αντιστάθηκε με επιτυχία στην απέλαση των Εβραίων από το έδαφός της. Το 1944 η Βουλγαρία προσχώρησε στις Συμμαχικές δυνάμεις. Το 1946 τα προπολεμικά σύνορα της Βουλγαρίας επιβεβαιώθηκαν.

Μετά τον πόλεμο, η Βουλγαρία κατελήφθη για λίγο από τα σοβιετικά στρατεύματα. Μετά από ένα δημοψήφισμα το Σεπτέμβριο του 1946 καταργήθηκε η μοναρχία και ανακηρύχθηκε Λαϊκή Δημοκρατία. Το 1947 το Κομμουνιστικό Κόμμα πήρε τον έλεγχο στα χέρια της. Το 1956 ήρθε στην εξουσία ο Τόντορ Ζίβκοβ και κυβέρνησε τη χώρα για 45 χρόνια. Χάριν της συγκεντρωτικής οικονομίας, η εθνικοποιημένη βιομηχανία συνέβαλε στην αύξηση του μεριδίου της βιομηχανίας στην οικονομία.

Στη γεωργία, κολεκτιβοποίηση επιβλήθηκε και οι συνεταιρισμοί αναδιοργανώθηκαν σε μεγάλο APC. Αρχές της δεκαετίας του εβδομήντα, ο ρυθμός της οικονομικής ανάπτυξης επιβραδύνθηκε και κατά το δεύτερο μισό της δεκαετίας του ογδόντα σταμάτησε.

Το Νοέμβριο του 1989, η κομμουνιστική κυβέρνηση της Βουλγαρίας κατέρρευσε. Η μετάβαση στη δημοκρατία, εμπνευσμένη από ανάλογες εξελίξεις και σε άλλες πρώην κομμουνιστικές χώρες, ήταν αιφνίδια και ειρηνική. Ο Τόντορ Ζίβκοβ απομακρύνθηκε και η μεταβατική κυβέρνηση της χώρας έδωσε τις πρώτες ελεύθερες εκλογές μετά τον πόλεμο. Τον Ιούνιο του 1990 το Βουλγαρικό Σοσιαλιστικό Κόμμα (BSP), διάδοχος του Κομμουνιστικού Κόμματος, κέρδισε τις εκλογές. Ωστόσο, η κυβέρνηση λόγω οικονομικής κρίσης αναγκάστηκε να παραιτηθεί το Νοέμβριο του 1990 και αντικαταστάθηκε από υπηρεσιακή κυβέρνηση. Νέες εκλογές τον Οκτώβριο του 1991 οδήγησαν σε μια κυβέρνηση συνασπισμού υπό την ηγεσία της Ένωσης Δημοκρατικών Δυνάμεων (UDF), αλλά τον επόμενο χρόνο αντικαταστάθηκε ξανά από μη κυβερνητικό κόμμα. Εκλογές το 1994 οδήγησαν σε μια κυβέρνηση με πλειοψηφία το BSP, το οποίο τον Φεβρουάριο του 1997 αναγκάστηκε λόγω οικονομικών προβλημάτων, να παραιτηθεί και να αντικατασταθεί από μια υπηρεσιακή κυβέρνηση. Ο Πρόεδρος Στογιάνοφ, που εκλέχτηκε δύο μήνες νωρίτερα, με την υποστήριξη του UDF, έχει διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στην ανύψωση της χώρας, κατά την πολιτική κρίση που ακολούθησε μέχρι τις νέες εκλογές τον Απρίλιο του 1997 που οδήγησε στην πλειοψηφία του UDF και τους συμμάχους της στην εξουσία.

2.4.2 Συμβατική σχέση

Οι διπλωματικές σχέσεις μεταξύ των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και της Βουλγαρίας ξεκίνησαν το 1988. Η συμφωνία εμπορικής συνεργασίας υπογράφηκε το Μάιο του 1990 και η ευρωπαϊκή συμφωνία για συνεργασία υπογράφηκε στις 8 Μαρτίου το 1993 και τέθηκε σε ισχύ την 1η Φεβρουαρίου το 1995. Προσωρινή συμφωνία που καλύπτει εμπορικές πτυχές της ευρωπαϊκής συμφωνίας για συνεργασία τέθηκε σε ισχύ στις 31 Δεκεμβρίου 1993 και αντικατέστησε τη συμφωνία 1990.

Μέχρι την ένταξή της στην Ε.Ε., η Ευρωπαϊκή Συμφωνία Σύνδεσης αποτελούσε τη νομική βάση των σχέσεων μεταξύ της Βουλγαρίας και της Ένωσης. Σκοπός της ήταν

να δημιουργηθεί ένα πλαίσιο για τον πολιτικό διάλογο, να προωθήσει την ανάπτυξη των εμπορικών σχέσεων μεταξύ των δύο μεριών για να θεσπίσει τη νομική βάση για την τεχνική και οικονομική βοήθεια στην Κοινότητα και το κατάλληλο πλαίσιο για να υποστηρίξει τη σταδιακή ένταξη της Βουλγαρίας στην Ένωση. Το θεσμικό πλαίσιο της ευρωπαϊκής συμφωνίας περιλάμβανε τον απαραίτητο μηχανισμό για την εφαρμογή, τη διαχείριση και την παρακολούθηση όλων των τομέων των σχέσεων. Υποεπιτροπές αντιμετώπιζαν τα θέματα σε τεχνικό επίπεδο. Η Επιτροπή Σύνδεσης, η οποία συνεδρίαζε σε επίπεδο ανώτερων δημοσίων υπαλλήλων, διεξήγαγε συζήτηση για εύρεση λύσεων σε συχνά προβλήματα που προέκυπταν από την ευρωπαϊκή συμφωνία. Το Συμβούλιο Σύνδεσης εξέταζε τη συνολική κατάσταση και τις προοπτικές των σχέσεων και παρείχε την ευκαιρία για έλεγχο της προόδου στην προετοιμασία της Βουλγαρίας για την προσχώρηση.

2.4.3 Διαπραγματεύσεις

Οι διαπραγματεύσεις με τη Βουλγαρία ξεκίνησαν το Φεβρουάριο του 2000. Όλα τα 30 κεφάλαια του κεντημένου Σένγκεν, είχαν ανοίξει. Από αυτά, 26 έκλεισαν προσωρινά. Οι διαπραγματεύσεις συνεχίστηκαν, με βάση τις ίδιες αρχές που κατεύθυναν τις διαπραγματεύσεις προσχώρησης μέχρι την 1^η Ιανουαρίου 2007 όταν οι διαπραγματεύσεις ολοκληρώθηκαν και η Βουλγαρία μπήκε στην Ε.Ε.

2.5 Θρησκεία

Το άρθρο 13 του βουλγαρικού Συντάγματος του 1991 εγγυάται τη θρησκευτική ελευθερία, αλλά αναγνωρίζει την Ορθοδοξία σαν κύριο θρήσκευμα της χώρας. Η Βουλγαρική Ορθόδοξη Εκκλησία είναι αρχαία, αυτοκέφαλη από το 927 μ.Χ. με περισσότερα από 6,2 εκατομμύρια οπαδούς της οποίας η κεφαλή είναι ο Πατριάρχης της Βουλγαρίας. Η πλειοψηφία των κατοίκων της χώρας είναι ορθόδοξοι με 82,6%, ακολουθούν οι ισλαμιστές με 12,2%, οι προτεστάντες με 1,7%, καθολικοί με 1,6% και ο ιουδαϊσμός με 0,8%.

2.6 Δημογραφία

Σύμφωνα με εκτιμήσεις για το 2009, η βαλκανική χώρα έχει πληθυσμό 7.204.687 κατοίκους. Το προσδόκιμο όριο ζωής στο σύνολο του πληθυσμού ήταν σύμφωνα με εκτιμήσεις του 2009 τα 73,09 χρόνια (69,48 χρόνια οι άνδρες και 76,91 οι γυναίκες).

Ο ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ

3.1 ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΥΗΡΙΟΤΗΤΑ ΣΤΗ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ

Ο τουρισμός είναι ένας από τους κύριους κλάδους της οικονομίας στη Βουλγαρία. Η Βουλγαρία βρίσκεται στο σταυροδρόμι που συνδέει την Ανατολή και τη Δύση για χιλιετίες. Είναι πατρίδα πολλών πολιτισμών, που συμπεριλαμβάνει τους Θράκες, τους Ρωμαίους, τους Βυζαντινούς, τους Σλάβους, τους Βούλγαρους και τους Τούρκους. Η χώρα έχει πολλά μουσεία, μοναστήρια και άλλα ιστορικά μνημεία.

Τα κύρια χιονοδρομικά κέντρα είναι Μπόροβets, Μπάνσκο και Παμπόροβο, ένα κύριο θάλασσα - Sozopol, Nessebar, Golden Sands, Sunny Beach, Albena. Ρίλα, Πίριν, Βίτοσα, των Βαλκανίων και της Ροδόπης. Έχουν προσελκύσει ορειβάτες και ορειβάτες.

Το 2003 3,5 εκατομμύρια άνθρωποι έχουν επισκεφθεί τη Βουλγαρία, με αποκλειστικό σκοπό την ψυχαγωγία και τη διασκέδαση, το 2004 4 εκατομμύρια. Οι περισσότεροι τουρίστες το 2004 ήταν από την Ελλάδα, τη Γερμανία και τη Βρετανία. Σχετικά πιο ανεπτυγμένος είναι ο τουρισμός στη Μαύρη Θάλασσα και γύρω από τα μεγάλα ορεινά θέρετρα (Bansko, Μπόροβets, Παμπόροβο) σε σύγκριση με τον τουρισμό στο εσωτερικό της Βουλγαρίας.

Εκτός από τις παραδοσιακές μορφές του τουρισμού στη Βουλγαρία έχει αναπτυχθεί και ο ιαματικός τουρισμός (σε Bankya Banya Varshets Velingrad, Kyustendil, Momin Pass, Pavel Banya, Στάρα λουτρά ορυκτών Ζαγόρα, κ.λπ.). Τα τελευταία χρόνια έχει γίνει πολύ δημοφιλής ο αγροτικός τουρισμός και άλλες εναλλακτικές μορφές τουρισμού.

Ακρωτήριο Emine

Κορυφή Ρουέν, Osogovo

Κάθε χρόνο ο αριθμός των επισκεπτών στη Βουλγαρία αυξάνεται, και αναμένεται να φθάσει τα 20 εκατομμύρια μέχρι το 2010-2011. Οι περισσότεροι τουρίστες είτε για το χειμώνα Διακοπές είτε το καλοκαίρι, ανάλογα με την εποχή. Από δεδομένα του Εθνικού Ινστιτούτου Στατιστικής το 2008, 4.765.700 άτομα πήγαν για διακοπές και εκδρομή στη Βουλγαρία.

Ρουμάνοι – 933.936

Έλληνες – 762.222

Γερμανοί – 523.580

Άγγλοι – 328.696

Ρώσοι – 242.478

Σέρβοι – 155.646

Τσέχοι – 137.931

Πολωνοί – 136.784

Σλοβάκοι – 118.846

Δανοί - 110.140

Σουηδοί – 103.560

Γάλλοι – 102.717

Η Βουλγαρία βρίσκεται στην τρίτη θέση στην Ευρώπη σε σχέση με την πολιτιστική και ιστορική κληρονομιά. Σύμφωνα με πολλούς εμπειρογνώμονες η Βουλγαρία είναι στην τρίτη θέση μετά από την Ιταλία και την Ελλάδα σε αριθμό και πολυμορφία των πολιτιστικών και ιστορικών μνημείων.

3.2 ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ

Μέσα σε 4000 χρόνια στο έδαφος της αναπτύχθηκαν επτά πολιτισμοί: προϊστορικός, αρχαιοελληνικός, ρωμαϊκός, θρακικός, βυζαντινός, βουλγαρικός και ισλαμικός. Η ευθύνη για την διατήρηση των πολιτιστικών αγαθών αυτών των πολιτισμών την έχει το Βουλγαρικό κράτος. Ο προϋπολογισμός για τη διατήρηση και την αποκατάσταση των μνημείων είναι περίπου 600.000 €το χρόνο. Περισσότερο από 40 χιλιάδες είναι καταχωρημένα ως ακίνητα μνημεία του πολιτισμού στη Βουλγαρία και στα κρατικά και δημοτικά μουσεία είναι υποθηκευμένα περισσότερο από 5 εκατομμύρια κινητά.

Η πλούσια πολιτιστική και ιστορική κληρονομιά, έχει ορισμένα πολύ σοβαρά προβλήματα όπως η έλλειψη της σύγχρονης και κατάλληλης νομοθεσίας. Ο νόμος για την προστασία της πολιτιστικής και ιστορικής κληρονομιάς ετοιμάζεται εδώ και 15 χρόνια, ενώ ακόμη εξακολουθεί να ισχύει ο νόμος του 1969, που συντάχτηκε για πολύ διαφορετικές συνθήκες. Δεν υπάρχουν κανόνες και κανονισμούς για ιδιωτικοί συλλέκτες και ιδιοκτήτες, που συχνά είναι το επίκεντρο του ενδιαφέροντος των μέσα μαζικής ενημέρωσης. Ο κρατικός οργανισμός του τουρισμού υποσχέτηκε να δημιουργήσει μια βάση δεδομένων με προτεραιότητα ανακαίνισης πολιτιστικών και ιστορικών τοποθεσιών στη Βουλγαρία. Το σχέδιο προβλέπει απογραφή όλων των πολιτιστικών τοποθεσιών στη χώρα και την προσαρμογή του δημόσιου και ιδιωτικού συνεταιρισμού προς των τουριστικών δραστηριοτήτων. Εξήντα πέντε τοις εκατό των προβλεπόμενων ευροκοντιλίων για το τουρισμό είναι για αναστύλωση των πολιτιστικών και ιστορικών τοποθεσιών.

Σύμφωνα με τα στατιστικά στοιχεία του κρατικού τουριστικού οργανισμού τους πρώτους οκτώ μήνες του 2008 συνολικά 4 332 859 τουρίστες επισκεφτήκαν την Βουλγαρία. Είναι οι τουρίστες, που εκπληρούν τις προδιαγραφές του Παγκόσμιο Οργανισμό Τουρισμού και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τον τουρισμό στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Ο αριθμός τους είναι 15% περισσότερο σε σύγκριση με την ίδια περίοδο του 2007. Σύμφωνα με τα στοιχεία της έρευνας της εταιρείας Noema για τους τουρίστες που επισκέφτηκαν την Βουλγαρία το καλοκαίρι του 2008 προέκυψε ότι: 15% έδειξαν ενδιαφέρον για το εθνογραφικό τουρισμό, 16.6% του θρησκευτικού τουρισμού, 16% του αρχιτεκτονικού τουρισμού, 12,6% του αρχαιολογικού τουρισμού. Σαν σύνολο πάνω από 60% έδειξαν ενδιαφέρον για το πολιτιστικό τουρισμό.

3.3 ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΑ ΑΞΙΟΘΕΑΤΑ

Εξαιρετικό ενδιαφέρον για τους τουρίστες αποτελούν τα επτά πολιτιστικά μνημεία υπό την προστασία της UNESCO, το οποίο ανεβάζει το γόητρο τους, στο πλαίσιο των πολλών άλλων πολιτιστικών τουριστικών προϊόντων και αυξάνει την αξία τους.

Το 1979 στον κατάλογο της UNESCO για την παγκόσμια κληρονομιά υπό τον αριθμό 42 είναι γραμμένη **Boânskata εκκλησία** (βλέπε εικόνες σελ. 54) ένα από τα εννέα μνημεία της Βουλγαρίας. Ορθόδοξος ναός είναι ένα από τα λίγα μεσαιωνικά

μνημεία που διατηρούνται, μέχρι σήμερα. Είναι υπόδειγμα για σημαντική συνεισφορά της Βουλγάρικης μνημειώδους τέχνης αυτής της περιόδου μέσα στον ευρωπαϊκό πολιτιστικό χώρο. Η εκκλησία είναι στη λίστα των "100 εθνικών τουριστικών τοποθεσιών" της τουριστικής ένωσης της Βουλγαρίας. Βρίσκεται σε απόσταση οκτώ χιλιομέτρων από την Σόφια, στους πρόποδες του βουνού Vitosha. Ο ναός χρωστάει τη παγκόσμια φήμη του κυρίως, στις μοναδικές τοιχογραφίες από το 1259, έργου ενός άγνωστου ζωγράφου που απεικονίζει την περίοδο του δεύτερου βουλγαρικού κράτος (XII-XIV αιώνες), που είναι μία από τις πιο πολύτιμες συλλογές της μεσαιωνικής ζωγραφικής. Απεικονίζουν 89 σκηνές και συνθέσεις με 240 εικόνες Άγιων, Αγγέλων, ηγεμόνων και βασιλιάδων. Μεταξύ τους βρίσκονται μερικές από τις αρχαιότερες εικόνες της Βουλγαρίας όπως του ουράνιου προστάτη της Βουλγαρίας ο άγιος Ιωάννης ο Θαυματουργός, η αγία Petka Tarnovska, των κτητόρων και ηγεμόνων Κωνσταντίνος και Ειρήνης του δεύτερου βουλγαρικού βασιλείου. Η ιερά μονή δεν καταστρέφεται από τους Τούρκους στην κατάκτηση της Σόφιας, αλλά παρόλο αυτά παρακμάζει και του XVIII αιώνα ερημώνει τελείως. Το 1987 έληξε η ανακαίνιση του ναού και σήμερα βρίσκεται στην συνοικία Bojana ως μουσείου εικαστικής τέχνης της Βουλγαρίας.

Μια άλλη τοποθεσία στον κατάλογο της UNESCO είναι οι **βραχώδεις εκκλησίες του Ivanovo** (βλέπε εικόνες σελ. 55). Βρίσκονται 20 km νότια της πόλης Ρούσε και κοντά στο χωριό Ivanovo. Είναι ένα σύμπλεγμα μοναστηριών που απαρτίζεται από 20 μεσαιωνικές εκκλησίες, παρεκκλήσια και κελιά. Οι εκκλησίες είναι μικρές – 20-30 τ.μ., κατοικούνταν από μοναχούς μεταξύ του XI και XIV, πολλούς από τους οποίους ήταν γραμματείς και γραφείς. Πιστεύεται ότι κατά τη διάρκεια του δεύτερου βουλγαρικού βασιλείου στα μοναστήρια υπήρχε μια ακμάζουσα πολιτιστική και πνευματική ζωή και πολλοί πιστοί ερχόντουσαν για προσκύνημα. Εκεί αποσύρθηκε από την τότε πρωτεύουσα Tarnograd ο πατριάρχης της Βουλγαρίας Ιωακίμ. Ένα μεγάλο μέρος των πέτρινων εκκλησιών έχουν μισοκαταστραφεί από σεισμούς, πάγος, βροχή και ήλιο. Τα ονόματα των ευναπομινοντων εκκλησιών έχουν ξεχαστεί με την πάροδο του χρόνου και οι ντόπιοι ονομάσανε το μέρος κατά το δικό τους τρόπο: <η ρεματιά του Κυρίου> γιατί μέσα από το άνοιγμα μιας εκκλησίας φαινόταν η εικόνα του Χριστού, μια από τις εκκλησίες ονομάστηκε "Σκεπασμένη" και μια άλλη απλά η «Εκκλησία».

Οι τοίχοι των εκκλησιών καλύπτονταν με τοιχογραφίες από διάφορες εποχές. Στην εκκλησία "Σκεπασμένη", υπάρχει ένα πορτρέτο του τσάρου Ivan Asen II ως κτήτορας που κρατάει στα χέρια του ένα μοντέλο της εκκλησίας. Η πιο ενδιαφέρουσα είναι η ζωγραφική στην «Εκκλησία», της οποίας ο κτήτορας είναι ο τσάρος Ivan Alexander (1331-1371). Αποτελείται από νάρθηκας και ναός, όπου έχουν διατηρηθεί μοναδικές τοιχογραφίες σε στυλ Ταρνονο και Κωνσταντινούπολης του XIV. Ξεχωρίζει για το μεγάλο του πάθος με το οποίο έχουν ζωγραφίσει τα «Πάθη του Χριστού». Το 1979, στη σύσκεψη της επιτροπής της παγκόσμιας πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς, που πραγματοποιήθηκε στην πόλη Luxor της Αίγυπτος, οι βραχώδεις εκκλησίες συμπεριλήφθηκαν στον κατάλογο της παγκόσμιας πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς.

Ο τάφος του Καζανλάκ (βλέπε εικόνες σελ. 56), που βρίσκεται στα όρια της σημερινής πόλης ανακαλύφθηκε τυχαία στις 19 Απριλίου 1944. Ο τάφος χρονολογείται από το τέλος του τέταρτου και την αρχή του τρίτου αιώνα π.Χ. την εποχή της ακμής του θρακικού πολιτισμού.

Στον τομέα της αρχιτεκτονικής ο τάφος ανήκει στους τάφους που φτιάχνονται με τρούλους που είχαν ανακαλυφθεί στη Νότια Ρωσία και στην Μ. Ασία. Αποτελείται από τρία μέρη: ορθογώνια είσοδος, ακολουθούμενο από ένα στενό διάδρομο το οποίο συνδέεται με το κυρίως θάλαμο. Το κύτος είναι από τούβλο, ενώ ο θόλος του θαλάμου είναι σε σχήμα κυψέλη-καμπάνας. Τα τοίχοι του διαδρόμου και ο κυρίως θάλαμος είναι διακοσμημένοι με διακοσμητική σχηματική ζωγραφική που καταλαμβάνει 40 τ.μ. μ. και εμφανίζει μεμονωμένα σημεία της επίγειας, στρατιωτικής και το μεταθάνατον ζωής του θρακικού ηγέτη που έχει θαφτεί εκεί. Μέχρι στιγμής στην Κοιλάδα των θρακικών ηγετών αναλήφθηκαν πάνω από 20 ναούς και τάφους, ενώ στο πυθμένα του φράγματος Koprinka βρίσκεται η Seuthopolis- η πόλη του ισχυρού θρακικού ηγεμόνα Sevt ο Τρίτος που ιδρύθηκε γύρω στο 325 π.Χ. Πρόσφατα Βούλγαροι αρχαιολόγοι ανακάλυψαν ένα χάλκινο κεφάλι με την εικόνα του και χρυσή μάσκα, η οποία κατά πάσα πιθανότητα ανήκει στον πατέρα του βασιλιάς Teres. Ο τάφος, παραμένει, μοναδικός λόγω των τοιχογραφιών, δεδομένου ότι τα αντικείμενα των θρακών δεν ήταν ζωγραφισμένα. Για αυτό το λόγω περιλαμβάνεται επίσης στη λίστα των τοποθεσιών που προστατεύονται από την UNESCO.

Ο **τάφος του Svestari** (βλέπε εικόνες σελ. 57) βρίσκεται στη βορειοανατολική Βουλγαρία, σε απόσταση 2,5 χλμ. νοτιοδυτικά του χωριό Svestari περιοχή Razgrad. Αναλήφθηκε το 1982 σε ανασκαφές που έγιναν σε ένα ύψωμα κοντά στο χωριό. Μαζί με τους άλλους δύο ωραίους μικρότερους τάφους-δίδυμα, αποτελεί ένα μοναδικό αρχιτεκτονικό συγκρότημα. Ο χρόνος κατασκευής, συμπίπτει με την περίοδο της μεγάλης πολιτικής, οικονομικής και πολιτιστικής ακμής των αρχαίων θρακικών φυλών τους Γέτες.

Είναι ένας βασιλικός τάφος, όπου πιθανόν θάφτηκε ο ηγέτης τους ο Drumichen.. Η πλούσια διακόσμηση και η τέλεια αρχιτεκτονική του τάφου υπογραμμίζουν την πολιτικής ισχύ του άρχοντα. Έχει χτιστεί από λείους πέτρινους ασβεστόλιθους. Αποτελείται από διάδρομο, τρία τετραγωνικά μέτρα είσοδος, πλευρικός χώρος και ταφικός θάλαμος που σκεπάζονται με ημικυλιντρικό τρούλο. Η διακόσμηση του θαλάμου έχει γίνει με ένα πρωτοποριακό τρόπο. Ο θάλαμος στηρίζεται τέσσερις κολόνες Δωρικού στιλ και σε μια ημικολόνα Κορινθιακού στιλ κλεισμένες στους τοίχους. Στην αρχιτεκτονική αυτή έχει προσθετή με επιδεξιότητα γλυπτικές διακοσμήσεις που απεικονίζουν 10 θηλυκές φιγούρες με υψωμένα τα χέρια τους , σε ψηλό 1.20 μ. ανάγλυφο ψηλό, γυρισμένες προς τα εμπρός. Στην κεντρική κάμερα πάνω από το ταφικό κρεβάτι υπάρχει μια ζωγραφιά με θέμα την θεοποίηση του μονάρχη. Στο κέντρο της σύνθεσης η θεά προσφέρει χρυσό στεφάνι στον μονάρχη που παρουσιάζεται σαν ιππέας. Από τις δύο τους πλευρές περνάει μια πομπή από δούλους και οπλοφόρους βαστάζοντας δώρα στα χέρια τους. Το σχέδιο και η σύνθεση της ζωγραφιάς είναι παρόμοια με μια εικόνα από το τάφο του Καζανλάκ. Ο τάφος είναι μια από τις πιο εκπληκτικές ανακαλύψεις της δεκαετίας του 82. στις ανασκαφές της ανατολικής νεκρόπολης.

Στους πρόποδες του βουνού Rila, 1147 m πάνω από την θάλασσα, στην δεξιά όχθη του ποταμού Rila βρίσκεται το πιο αξιοσημείωτο μνημείο της βουλγαρικής κουλτούρας και αρχιτεκτονικής από την εποχή της Αναγέννησης- το **Μοναστήρι της Rila** (βλέπε εικόνες σελ. 58), επίσης γνωστή ως η **Ιερά Μονή της**. Για αιώνες διαδραμάτισε έναν εξαιρετικό ρόλο στην βουλγαρική ιστορία, στον αγώνα του λαού για την πνευματική και πολιτική ελευθερία της.

Ιδρύθηκε τον 10ο αιώνα από τον Ivan Rilski- ευεργέτη της Βουλγαρίας. Στη σημερινή της εμφάνιση, η μονή κατασκευάστηκε το 1816-1847 από Βούλγαρους

μάστορες. Ενώ το εξωτερικό μοιάζει με ένα ισχυρό μεσαιωνικό φρούριο, το εσωτερικό από την κεντρική εκκλησία <η γέννησης της Θεοτόκου> και από τα άλλα κτίρια διακοσμημένα με κολόνες, σκάλες, μπαλκόνια δείχνει την ομορφιά του βουλγάρικου Αναγεννησιακού στυλ.

Προσελκύει την προσοχή και η πρώτη μοναστηριακή κουζίνα με οχτάγωνο σχήμα, ύψους 22 m, που καταλήγει σε ένα τρούλο. Στο κέντρο της αυλής έχει χτιστεί ο πύργος του Ηelió ένα ισχυρό πέτρινο φρούριο, το μόνο διατηρημένα πέτρινο κτίριο από την εποχή του Μεσαίωνα (1335). Στο τελευταίο πάτωμα βρίσκεται το παρεκκλιση «Μεταμόρφωση» με τοιχογραφίες από το 14ο αιώνα. Αξιοσημείωτες είναι και οι τοιχογραφίες στα υπόλοιπα τρία παρεκκίλια, στις αψίδες στην αυλή στους ξενώνες των επισκεπτών, στις εκκλησίες πλησίον του μοναστηριού -έργο των μαστόρων από τις σχολές τεχνών του Samokon και Μπάνσκο του 19ο αιώνα. Στην κεντρική εκκλησία, μαζί με τις βιβλικές σκηνές έχουν ζωγραφιστεί έργα με κοσμικό χαρακτήρα- τα πορτρέτα των κτιτόρων. Εδώ βρίσκονται και τα λείψανα του Αγίου Ivan Rilski. Αριστούργημα της ξυλογλυπτικής σχολής είναι το τεράστιο εικονοστάσι στην εκκλησία «Αγία Παναγία», διακοσμημένο με αζούρ πάνω σε ξύλο από καρυδιά και επίχρυσο.

Ενδιαφέρον παρουσιάζουν και τα ταβάνια των ξενώνων των ξένων, η διακόσμηση στα κελιά των μοναχών από το τέλος του 18ο και αρχές του 19ου αιώνα, η εθνογραφική συλλογή του μουσείου του μοναστηριού και η βιβλιοθήκη με 16.000 τόμους από πολύτιμα και μοναδικά βιβλία.

Σε ένα μέρος της ανατολικής πτέρυγας του μοναστηριού φτιάχτηκε ένα μουσείο, όπου φυλάγεται η πόρτα της εκκλησίας του Ηelió, ένα παλιό όπλο, χρσόβουλλα των Βούλγαρων βασιλιάδων. Υπάρχουν κοσμήματα, αρχαία κέρματα και εκκλησιαστικά σκεύη. Όλη η αίθουσα είναι αφιερωμένη σε συλλογές εικόνων, που φέρνονταν ως δώρα από όλη τη χώρα. Υπέροχος είναι ο ξύλινος σταυρός στον οποίο ο μοναχός Ραφαήλ εργάστηκε για 12 χρόνια (από το 1932 μέχρι 1802) που στο τέλος όμως τυφλώθηκε από την λεπτομερή δουλειά που έκανε, αλλά μας άφησε ένα ανεπανάληπτο καλλιτεχνικό έργο.

Ως ένα μνημείο με εξαιρετική αξία και σημασία για τον παγκόσμιο πολιτισμό η Μονή περιλαμβάνεται στον κατάλογο της παγκόσμιας κληρονομιάς υπό την αιγίδα της

UNESCO. Εδώ είναι ο τάφος του Τσάρου Boris III. Στο μοναστήρι μπορεί κανείς να φθάσει μέσω αυτοκινητοδρόμου.

Η Μονή συνδέεται με τις πόλεις: Rila (19 km.), Blagoevgrad (40 km.), Dupnitsa(44 km.) και Σόφια(110 km) με τακτικές με λεωφορειακές γραμμές. Γύρω από το μοναστήρι χτίστηκε μια ολόκληρη τουριστική πόλη που μπορεί να δεχτεί όλους τους επισκέπτες και οπαδούς. 1 χλμ. προς την Kirilova Poliana βρίσκεται το μεγαλύτερο ξενοδοχείο στην περιοχή το <Rilets>. Ο αυτοκινητόδρομος συνεχίζει μετά το μοναστήρι (μέσα στο βουνό) για περίπου 7-8 χλμ. στο Kirilova Poliana, όπου υπάρχει ακόμα μια τουριστική πόλη με ευκαιρίες για διαμονή.

Ο **Καβαλάρης του Madara** (βλέπε εικόνες σελ. 59) είναι το μοναδικό βραχώδες ανάγλυφο που υπάρχει από τις αρχές του Μεσαίωνα στην Ευρώπη. Βρίσκονται στη Βορειοανατολική Βουλγαρία, κοντά στο χωριό Madara και 20 km κοντά στην πόλη Shumen. Είναι χαραγμένο πάνω σε ένα απόκρημνο βράχο ύψος 2.6 m και βάση 3.1 μ. και απεικονίζει καβαλάρη, λιοντάρι, σκύλο και επιγραφές στην ελληνική γλώσσα. Ο καβαλάρης απεικονίζεται σε κανονικό μέγεθος. Έχει εξωτερικό ένδυμα μέχρι τα γόνατα. Με το αριστερά του χέρι κρατάει τα χαλινάρια του αλόγου και με το δεξί έχει ρίξει ένα κοντό κοντάρι στο λιοντάρι που είναι πεσμένο κάτω από το πόδι του αλόγου. Το δεξί του πόδι είναι περασμένο στον αναβολέα ενώ στην πλάτη του κουβαλάει μια τσάντα για τόξο. Στο κοντάρι φέρεται μια μικρή σημαία και πίσω από το αλόγο τρέχει ένας σκύλος. Υποτίθεται ότι αναπαριστά τον χάνι Tervel ως νικητή. Η εικόνα θυμίζει τις θριαμβευτικές σκηνές που μπορούν να ιδωθούν στο Ιράν της Ανατολής. Οι λεπτομέρειες υποστηρίζουν την υπόθεση ότι η καταγωγή του είναι αρχαία βουλγαρική. Οι επιγραφές που είναι στα ελληνικά γράφουν για τα συμβάντα που έγιναν μεταξύ Βουλγαρίας και Βυζαντίου το 8ο-9ο αιώνα στα χρόνια των χάνων Tervel, Kormisosh και Omurtag. Μία από τις επιγραφές παρουσιάζει συμβάντα από 705 π.Χ. Ο βυζαντινός αυτοκράτορας Ιουστινιανός καθαιρέθηκε από το θρόνο του και εξορίστηκε. Κατάφερε να ξεφύγει και αναζήτησε βοήθεια από τους Βούλγαρους. Ο χάνος Tervel με τον στρατό του τον βοήθησαν να καταλάβει ξανά τον βυζαντινό θρόνο. Σε αντάλλαγμα, ο χάνος πήρε πολλά δώρα, τιμές και του δόθηκε ο τίτλος καίσαρας. Επιπλέον, η Βουλγαρία έλαβε γη νότια της Stara Planina και το Βυζαντίο υποχρεώθηκε να πληρώνει φόρο κάθε έτος.

Ο Καβαλάρης του Madara είναι μέρος του εθνικού αρχαιολογικού-ιστορικού Μουσείου Madara. Είχε συνδεθεί με το δημιουργημένο από τον χάνει Omurtag, κάτω από τους βράχους, μεγάλο λατρευτικό συγκρότημα: εθνικό ιερό, βωμούς, σπίτια και άλλα κτίρια. Στους πρόποδες των βράχων υπάρχει μια μεγάλη σπηλιά γνωστή ως "η σπηλιά των νυμφών", όπου στην αρχαιότητα είναι το θράκες λάτρευαν τις θεότητες τους. Βρέθηκαν προϊστορικές λατρευτικές φιγούρες και ιεροτελεστικά πλακίδια αφιερωμένα: στις τρεις νύμφες, τον Δία, τον Ηρακλή, τον Διόνυσο, την Κυβέλη, στον θράκο καβαλάρη-ήρωα της Heros και άλλοι.

Το 1979, κατά την συνεδρίαση της Επιτροπής για την παγκόσμια πολιτιστική και φυσική κληρονομιά, που πραγματοποιήθηκε στην Luxor της Αίγυπτου, Ο Καβαλάρης του Madara περιλαμβάνεται στον κατάλογο της παγκόσμιας πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς.

Στις 29 Ιουνίου 2008 ανακηρύχθηκε σε παγκόσμιο σύμβολο της Βουλγαρίας μετά από μια δημοσκοπική έρευνα. Η εικόνα του θα τοποθετηθεί στο πρώτο βουλγαρικό κέρμα του ευρώ.

Ωστόσο, η οικοδομή που προσελκύει τους περισσότερους επισκέπτες είναι **Nessebar-η παλιά πόλη** (βλέπε εικόνες σελ. 60). Η θέση του στην παραλία και κοντά στην πόλη «Ηλιόλουστη Παραλία» και Burgas είναι ουσιώδεις για τη δημοτικότητα του. Οι παραλιακοί πόροι του δήμου είναι από τους μεγαλύτερους από όλους τους άλλους δήμους που βρίσκονται στις ακτές της Μαύρης Θάλασσας με 1517 στρέμματα με χωρητικότητα 139 450 θέσεων. Αυτοί οι φυσικοί πόροι είναι ο πιο σημαντικός παράγοντας που καθορίζει τη δομή και αποτελεί την κύρια δραστηριότητα της αστικής οικονομίας-αγροτικός τουρισμός, αναψυχής και αθλητισμός. Αυτό κάνει τον δήμο Nessebar η μεγαλύτερη τουριστική πόλη στις ακτές της βουλγαρικής Μαύρης Θάλασσας. Υπάρχουν 200 ξενοδοχεία με περισσότερα από 200.000 κρεβάτια, 630 κατοικίες με πάνω από 35.000 κρεβάτια και 1000 μονάδες ομαδικής εστίασης. Nessebar είναι μία από τις αρχαιότερες πόλεις στην Ευρώπη. Το αρχικό της όνομα ήταν Μεσημβρία και ιδρύθηκε από τον **Οικίστε**, ο οποίος εστάλη από τα Μέγαρα, μαζί με ένα σημαντικό αριθμό εποίκων. Δεν είναι γνωστό αν άλλες ελληνικές πόλεις συμμετείχαν από κοινού μαζί με τα Μέγαρα σε αυτή την επιχείρηση. Η πόλη έγινε μία από τις δύο πιο ισχυρές πόλεις στην περιοχή του Pirgoskiâ κόλπου και διατηρεί αυτήν τη θέση σε όλη την περίοδο της αρχαιότητας. Λόγω του αγώνα της με την

Απολονία για υπεροχή στην περιοχή αποτυγχάνει να θεσπίσει αποικίες στο κόλπο και αναγκάζεται να στείλει τους αποίκους τις στην εσωτερική Θράκη, όπου ιδρύει την πόλη Αετού και σύμφωνα με το ορισμένοι επιστήμονες και την Διάπολη. Η Απολονία για να μπλοκάρει την πρόσβαση της Μεσημβρίας στο κόλπο δημιουργεί τις αποικίες Αγκιάλος και Πύργος. Η έχθρα τελειώνει με την κατάκτηση της περιοχής από τους Ρωμαίους. Καθόλη τη διάρκεια της αρχαιότητας, της ρωμαϊκής και της βυζαντινής εποχής η πόλη αναπτύσσεται και συσσωρεύει πλούτη, που μπορούν να ιδωθούν και σήμερα παρά τους σκοτεινούς αιώνες που πέρασαν. Οι βασιλιάδες από το πρώτο και δεύτερο βουλγαρικό βασίλειο δίνουν στην πόλη μεγάλη αυτονομία και ποτέ δεν παρεμβαίνουν άμεσα στις εσωτερικές της υποθέσεις. Η κυβέρνηση από τότε μέχρι το τρίτο βουλγαρικό βασίλειο ήταν και ολιγαρχική και δημοκρατική. Εκλέγονταν είτε, από τους πλουσίους δημότες που ήταν υποχρεωμένοι να συμβάλουν στην ανάπτυξη του δήμου ή από ένα συμβούλιο που εκλέγονταν από το δήμο. Όταν επενέβαιναν οι βουλγαρικοί βασιλιάδες, ήταν μόνο είτε ως ευεργέτες, είτε ως κτήτορες στην πόλη. Κατά την βυζαντινή διακυβέρνηση συνέβαινε το ίδιο αφού η πόλη ήταν συνεπείς σε όλες τις οικονομικές τις υποχρεώσεις προς τους κατακτητές.

Στο παλαιό τμήμα της πόλης έχει περίπου 42 εκκλησίες, από τις οποίες έχουν βρεθεί λιγότερο από τα μισά από αρχαιολόγους. Από αυτές λειτουργεί προς το παρόν μόνο μία. Από τις υπόλοιπες που έχουν διατηρηθεί πιο καλά χρησιμοποιούνται σαν πινακοθήκες. Ο ισθμός που συνδέει το παλαιό τμήμα με το νέο, είναι περίπου 400 m. Στο κέντρο του ισθμού βρίσκεται ο παλιός μύλος της πόλης, που δεν λειτουργεί ως τέτοιος αλλά αποτελεί τουριστικό αξιοθέατο. Η πόλη ανακηρύχθηκε ως αρχιτεκτονική και αρχαιολογική προστατευμένη περιοχή το 1956 και το 1983 τα πολιτιστικά μνημεία της πόλης προστίθενται στον κατάλογο της UNESCO για την παγκόσμια πολιτιστική κληρονομιά.

Ως μέρος του πολιτιστικού τουρισμού τα ήθη και τα έτυμα είναι αντικείμενο τουριστικής εκμετάλλευσης.

Το «**Surva**» (βλέπε εικόνες σελ. 61) είναι το μεγαλύτερο καρναβάλι-φεστιβάλ στη Βουλγαρία. Η ενισχυμένη παρουσία των συμμετεχόντων από όλο τον κόσμο, περιλαμβάνει αυτόματα και τη πόλη Pernik, ανάμεσα στις πιο δημοφιλείς πόλεις όπως τη Νίκαια, τη Φλωρεντία και άλλες. Για πρώτη φορά γίνεται το 1966, στο οποίο συμμετέχουν μόνο οι μασκαράδες από την περιοχή. Με το πέρασμα του χρόνου

εξαπλώνεται σε όλη την χώρα, ενώ το 1985 γίνεται διεθνής. Γίνεται κάθε δύο χρόνια. Τα παιχνίδια γίνονται κατά την ορθόδοξη θερινή νηστεία, είναι προϊόν του λαϊκού χριστιανισμού, αλλά έχει βαθύτερο νόημα, επειδή είναι συνέχεια των πιο δημοφιλών θρησκευτικών πεποιθήσεων όλο τον κόσμο. Στο καρναβάλι κρύβεται ο μύθος της πεταμένης και αναστημένης θεότητας. Στο φεστιβάλ του Pernik σε μεγάλο βαθμό χάνεται αυτή η ιδέα, διότι συναντάτε σπάνια στα μικρά χωριά

Το «**Nestinarstvoto**» (βλέπε εικόνες σελ. 62) αποτελεί μια γέφυρα μεταξύ του παρελθόντος και το μέλλοντος και δείχνει ένα τμήμα της πολιτιστικής κληρονομιάς της. Είναι κάτι μοναδικό και σχεδόν άγνωστο στην Ευρώπη κατά την διάρκεια των αιώνων. Το φαινόμενο αυτό εξακολουθεί να είναι ένα αίνιγμα και ένα από τα αρχαιότερα έθιμα στα Βαλκάνια. Στις μέρες μας παρουσιάζεται μόνο σε ορισμένα χωριά στο βουνό Strandzha. Γίνεται στην γιορτή των Αγ. Αγ. Κωνσταντίνου και Ελένης, ενώ στο χωριό Βούλγαροι το θαύμα συμβαίνει κάθε χρόνο στις 3 Ιουνίου. Το πιο σημαντικό στοιχείο στο έθιμο είναι το παιχνίδι πάνω από την φωτιά. Συμμετέχουν στην γιορτή ολόκληρο χωριό αλλά στο παιχνίδι συμμετέχουν μόνο οι αναστενάρηδες. Είναι οι εκλεκτοί του Άγιου πολιούχος της γιορτής. Αυτοί "βλέπουν" την εικόνα του, "ακούνε" τη φωνή του, το πνεύμα του μπαίνει στο σώμα τους και εξ ονόματός του βλέπουν το μέλλον, μαντεύουν, συμβουλεύουν και επιπλήττουν.

Ηλεκτρονικές πηγές:

Ø <http://bg.wikipedia.org/wiki>

Ø <http://www.europe.bg/htmls/page.php?category=63&id=6&page=1>

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

ΟΙ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΕΡΟΙ ΑΣΤΙΚΟΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΙ ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΙ ΤΗΣ ΒΟΥΛΓΙΑΡΙΑΣ: ΣΟΦΙΑ & ΒΑΡΝΑ

4.1 ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ ΣΟΦΙΑ

Η Σόφια είναι πρωτεύουσα και η μεγαλύτερη πόλη στη Βουλγαρία. Βρίσκεται στο βορειοδυτικό μέρος της Νότιας Βουλγαρίας στους πρόποδες του βουνού Vitosha και είναι το διοικητικό, βιομηχανικό, συγκοινωνιακό, πολιτιστικό και εκπαιδευτικό κέντρο της χώρας. Φέρει το όνομά της από παλαιά χριστιανική εκκλησία και πρώην καθεδρικό ναό της πόλης «Αγία Σοφία». Το 2009 οι μόνιμοι κάτοικοι της Σόφιας είναι 1.267.098 άτομα.

Οι τρόποι για να φθάσει κάποιος από την Αθήνα στην Σόφια ή αντίστροφα είναι:

1. Οδικός που είναι:
 - Με αυτοκίνητο
 - Με πούλμαν

Διαδρομή	Εταιρία	Μέρες Αναχώρησης	Ώρες Αναχώρησης	Τιμές
Αθήνα-Λαμία- Λάρισα- Κατερίνη- Θεσσαλονίκη- Σέρρες-Σόφια	Eurolines	Δευτέρα, Σάββατο	05.00 p.m.	55,39 € Επιστροφή 100,51€
Αθήνα-Σόφια	TuristServiz	Δευτέρα έως Σάββατο	05.00 p.m.	45,13€ Επιστροφή 78,46€
Αθήνα-Σόφια	MTT	Τρίτη, Κυριακή	05.30 p.m.	45,13€ Επιστροφή 80,00€
Αθήνα-Σόφια	TuristServiz	Τρίτη, Παρασκευή, Κυριακή	19.00 p.m.	45,13€ Επιστροφή 78,46€

- Με τρένο

	Αθήνα-Σόφια			Σόφια-Αθήνα			
Αρ. Τρένου	Αναχώρηση	Αφιξη	Ώρες	Αναχώρηση	Αφιξη	Αρ. Τρένου	Τιμές
504	22.57	12.20	13	17.30	16.14	362	49,00€

- Με αεροπλάνο

Διαδρομή	Εταιρία	Ώρες Ταξιδιού
Αθήνα-Σόφια	Olympic Air	1.20
Αθήνα-Σόφια	Aegean Airlines	1.15

4.2 ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ

Προβολή του όρους Vitosha από το κέντρο της πόλης

Η Σοφία βρίσκεται στη βόρεια πλαγιά της Vitosha. Γύρω από το λεκανοπέδιο της Σόφιας βρίσκονται τα βουνά Stara Planina, Sredna Gora, Liulin, Lozenska Planina. Πέντε ορεινές διαβάσεις οδηγούν στην πόλη - Iskar, Vladaisko, Dragomanski, Petrohanski και Botevgradski. Στην αρχαιότητα από δω περνούσαν σημαντικοί δρόμοι που συνέδεαν την Αδριατική και Μέση Ευρώπη με Μαύρη Θάλασσα και Αιγαίο και Μέση Ανατολή. Χάρη στην κεντρική τοποθεσία της στη Βαλκανική Χερσόνησο, η Σόφια και στο παρελθόν ήταν μεγάλη και ακμάζουσα πόλη. Στη Σόφια υπάρχουν κάμποσα ποτάμια με λίγα νερά τα μεγαλύτερα των οποίων είναι Vladaiska και Perlovska. Στα ανατολικά ρέει το Iskar. Η Σόφια είναι γνωστή από αρχαία χρόνια για τα ορυκτά της και τις **θερμοπηγές** της. Τα τελευταία 60 χρόνια έχουν κτιστεί και τεχνητές λίμνες και υδατοφράγματα.

Η Σόφια έχει συνολική έκταση 492,029 τετ. και βρίσκεται περίπου 550 μέτρα υψόμετρο. Αυτό την καθιστά ως την τέταρτη πόλη σε υψόμετρο στην Ευρώπη.

4.3 ΙΣΤΟΡΙΑ

Εκκλησία Αγ. Γιώργος

Εκκλησία Αγ. Σοφία

Ερείπια του φρουρίου της Σέρδικα

Ο τουρκικός στρατός συγκεντρώνεται κοντά στη Σόφια (1788)

Οι πρώτη δημοτική σφραγίδα του Sredets μετά την απελευθέρωση

Η Σόφια είναι μία από τις παλαιότερες ευρωπαϊκές πρωτεύουσες. Στη ρωμαϊκή εποχή (μετά AD 45-7, Αυτοκράτορας Κλαύδιος), η πόλη ονομαζόταν *Serdica* άκμαζε ως κέντρο της διοικητικής περιφέρειας στην επαρχία της Θράκης και στο τέλος του 3ου αιώνα γίνεται η πρωτεύουσα της νεοϊδρυθείσας επαρχίας που ονομάστηκε εσωτερική Ντακία (*Dacia Mediterranea*).

Η *Serdica* αποκτά το προνόμιο ρωμαϊκής πόλης από τον Αυτοκράτορα Marcus Ulpius Traianus για αυτό αρχίζει να ονομάζεται *Ulpia Serdica*. Σε επίσημες επιγραφές στα αρχαία ελληνικά που θέτουν οι αρχές, η πόλη ονομάζεται <Σερδών πόλις> η οποία αντιστοιχεί στη Λατινική επιγραφή *Civitas Serdensium*.

Μετά το θάνατο του αυτοκράτορα Διοκλητιανού (305) και τις θρησκευτικές μεταρρυθμίσεις του αυτοκράτορα Κωνσταντίνου του Μεγάλου (306 με 337 και μετά) η *Serdica* έγινε έδρα Επισκόπου.

Το 343 στη *Serdica* συνεδριάζουν 318 επίσκοποι από όλη την Αυτοκρατορία με οικουμενικό χαρακτήρα, διότι εκεί έγινε η επικύρωση του σύμβολο της πίστεως και το δόγμα της Αγίας Τριάδας.

Στα μέσα 5ου και 6ου αιώνα, κατά τη διάρκεια της λεγόμενης <Μεταναστευτικής Περιόδου>, η πόλη δέχθηκε επιδρομές από Ούνους, Γότθους και άλλα βαρβαρικά

φύλα. Από τα μέσα του 6ου αιώνα κατά τη βασιλεία του αυτοκράτορα Ιουστινιανού του Μέγα (527-565), η Serdica αναγεννήθηκε ως ένα σημαντικό διοικητικό και οικονομικό κέντρο της Ανατολικής Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας, αποκτώντας κατά τη διάρκεια του Ευρωπαϊκού Διαφωτισμού λογοτεχνική φήμη. Παράλληλα υπόκειται στην αρχιεπισκοπή Prima Justiniana που υπάγεται στην Αρχιεπισκοπή της Οχρίδας.

Το 809 η πόλη έγινε μέρος του βουλγαρικού κράτους και έλαβε το όνομα Sredets. Μετά την αποκατάσταση του Βουλγαρικού βασιλείου το 1185, ο επίσκοπος του Sredets ονομάζεται μητροπολίτης. Από το τέλος του 14ου αιώνα και μέχρι τα 70 χρόνια του 19ου αιώνα η πόλη και το βουλγαρικό κράτος ήταν κάτω από Οθωμανικό ζυγό. Κατά τη διάρκεια του Ρωσοτουρκικού πολέμου (1877-1878) η Σόφια ελευθερώνεται στις 04/01/1878 από τις Ρωσικές μονάδες υπό την αρχηγία του στρατηγού Joseph Gurko. Την εποχή εκείνη η πόλη είχε 11.649 κατοίκους, εκ των οποίων 56% Βούλγαροι, 30% Εβραίοι, 7% Τούρκοι και 6% Ρόμ.

Στις 20/10/1878 από το Plovdiv μεταφέρεται στη Σόφια η έδρα της προσωρινής ρωσικής κυβέρνησης και στις 3/4/1879 αποφασίζεται από τη Γενική Συνέλευση να γίνει η Σόφια η πρωτεύουσα του Πριγκιπάτου της Βουλγαρίας (η 4η Απριλίου ανακηρύχθηκε ως η Ημέρα της Σόφιας). Ο αριθμός των κατοίκων αυξήθηκε ταχύτερα από ό, τι σε άλλες πόλεις της Βουλγαρίας, κυρίως από την εσωτερική μετανάστευση.

Στις 10/01/1944 και 30/03/1944 η Συμμαχική Πολεμική Αεροπορία (Βρετανία και οι Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής), πραγματοποίησε δύο αεροπορικές επιδρομές και βομβαρδισμούς στη Σόφια και καταστράφηκε σχεδόν ολόκληρο το κέντρο της πόλης και σκοτώθηκαν πάνω από 2000 άτομα. Το καλοκαίρι του 2006 στο κέντρο της πόλης βρέθηκαν τα ερείπια ενός αρχαίου αμφιθέατρου.

4.4 ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ

Πανεπιστήμιο Σόφιας (1935) Η αγροτικές αγορές (1942.)

Ο πληθυσμός της Σόφιας είναι 1.267.098 κατοίκους. (2008) Με βάση τα στοιχεία από την απογραφή του 2001 στην περιοχή της Σόφιας ζουν 1.177.577 άτομα. 559. 229 είναι άνδρες (47,5%) και 618.348 γυναίκες (52,5%). Η μεγαλύτερη περιοχή είναι Liulin με 120.117 κατοίκους, ακολουθούμενη από Mladost με 110.877 κατοίκους, Rodujane με 75.312 κατοίκους και Krasno Selo με 72.773 κατοίκους. Η πυκνότητα του πληθυσμού στο τέλος του 2000 , ήταν 909,1 άτομα ανά χιλιόμετρο². Σύμφωνα με τα στοιχεία ορισμένων εκδόσεων στη Σόφια υπάρχουν περίπου 1,8-2,0 εκατομμύρια κάτοικοι.

Σύμφωνα με τις δηλώσεις ορισμένων αξιωματούχων κάθε χρόνο από την εξοχή. έρχονται στη Σόφια και εγκαθίστανται μόνιμα 25.000 με 45 000 άτομα [8]. Αυτό προκαλεί πολλά προβλήματα για την πόλη, όπως η αύξηση της κυκλοφορίας, συμφόρηση στο δρόμο και άλλα.

4.5 ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ

Το σύστημα μεταφορών της πρωτεύουσας είναι ιδιαίτερα εξελιγμένο και αποτελεί σημαντικό μέρος του εθνικού συστήματος μεταφορών. Στη Σόφια υπάρχουν όλα τα μέσα μεταφοράς πλην τα θαλάσσια.

Η Σόφια είναι το πιο σημαντικό σταυροδρόμι των σιδηροδρόμων της χώρας και συνδέεται με την ενδοχώρα με 5 γραμμές. Υπάρχουν 8 σταθμοί (Κεντρικός, Σόφια-Βόρεια, Pliyantsi, Podouene, Iskar, Εργοστάσιο ζάχαρης, Gorna Banya και η στάση Ελπίδα). Από το κεντρικό σταθμό λεωφορείων στη Σόφια φεύγουν τόσο για το εσωτερικό, όσο και για το εξωτερικό, περίπου 47 με 60 λεωφορεία.

Οι βασικές γραμμές εισόδου-εξόδου είναι στα νοτιοανατολικά (αυτοκινητόδρομος Trakia), ανατολικά, βορειοανατολικά (αυτοκινητόδρομος Hemus και Podbalkana), νοτιοδυτικά (κατεύθυνση Πέρνικ--Blagoevgrad--Πύργος) και βορειοδυτικά (κατεύθυνση Slivnitsa--Kalotina). Το κεντρικό τμήμα της πόλης έχει συμφόρηση σε ώρες αιχμής η οποία οφείλεται στους στενούς δρόμους, τα άλυτα προβλήματα της στάθμευσης και τον μη αποτελεσματικό έλεγχο των μεταφορών.

Τραμ στους δρόμους της Σόφιας,

Sofia Central Station

Οι αεροπορικές μεταφορές γίνονται στο μεγαλύτερο αεροδρόμιο της χώρας, το αεροδρόμιο της Σόφιας και είναι το κέντρο για τη διαχείριση της εναέριας κυκλοφορίας. Στην πόλη υπάρχουν πάνω από 15 χιλιάδες ταξί τα οποία διευκολύνουν τη μεταφορά των κατοίκων.

4.6 ΔΗΜΟΣΙΑ ΙΔΡΥΜΑΤΑ

National Assembly building

Στη Σόφια είναι συγκεντρωμένα όλα τα όργανα της κρατικής εξουσίας - νομοθετική, εκτελεστική και δικαστική εξουσία. Στο κέντρο της πόλης είναι τα κτίρια της Εθνικής Συνέλευσης, η Προεδρία, το Συμβούλιο των Υπουργών και όλα τα Υπουργεία. Η

πόλη καταλαμβάνει και όλα τα ιδρύματα τριτοβάθμιου επιπέδου του δικαστικού σώματος - το Ανώτατο Ακυρωτικό Δικαστήριο, Ανώτατο Διοικητικό Δικαστήριο, το Ανώτατο Δικαστικό Δικαστήριο, η Εισαγγελική Αρχή. Υπάρχουν και άλλα εθνικά θεσμικά όργανα (Συνταγματικό Δικαστήριο, Εθνική Στατιστική Υπηρεσία, Γενική Διεύθυνση δρόμων, κ.λπ.), ένας αριθμός βιομηχανικών επιχειρήσεων (Ενωση Βουλγαρικών Βιομηχανιών και άλλοι.), καθώς και φορείς κύριου καθήκοντος των οποίων αρμοδιότητα είναι να εφαρμόζουν τις μεταρρυθμίσεις που εφαρμόζονται στη χώρα (Οργανισμός Ιδιωτικοποιήσεων, Οργανισμός Μαζικών Ιδιωτικοποιήσεων, Υπηρεσία Ξένων Επενδύσεων, κ.λπ.) ..

Η πλατεία μεταξύ της Προεδρίας και του Συμβουλίου των Υπουργών Εθνικό Θέατρο "Ιβάν Βάζοφ"

Στη Σόφια βρίσκεται η Εθνική Τράπεζα της Βουλγαρίας, η πλειοψηφία των τοπικών και διεθνών τραπεζών της χώρας, η έδρα πολλών ΜΚΟ, ιδρύματα και άλλα. Εδώ βρίσκονται η Ιερά Σύνοδος της Βουλγαρικής Ορθόδοξης Εκκλησίας, ο Επικεφαλής Μουφτής των μουσουλμάνων στη Βουλγαρία, ο αρχираββίνος της Ισραηλιτικής θρησκείας, καθώς και άλλα επίσημα κατοχυρωμένα δόγματα. Η πρωτεύουσα είναι έδρα όλων σχεδόν των πολιτικών κομμάτων στη χώρα και των κυριότερων συνδικαλιστικών οργανώσεων.

4.7 ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ ΒΑΡΝΑ

Η Βάρνα είναι η μεγαλύτερη πόλη στην βόρεια Βουλγαρία και στην ακτή της Μαύρης Θάλασσας. Έχει 800 000 κατοίκους και αυτό την κάνει η τρίτη σε πληθυσμό πόλη. Η Βάρνα ονομάζεται συχνά <η θαλάσσια πρωτεύουσα της Βουλγαρίας> και είναι η έδρα της ναυτιλιακής διοίκησης του Βουλγαρικού στρατού. Η Βάρνα είναι ένα σημαντικό πολιτιστικό κέντρο με ανεπτυγμένο θαλάσσιο τουρισμό και σημείο εκκίνησης για πολλούς τόπους διακοπών. Εντός της πόλης στην περιοχή Primorsky γειτνιάζει με τη θάλασσα η κατοικία Euxinograd, η οποία είναι η έδρα του συμβούλιο

υπουργών της Βουλγαρίας κατά τη διάρκεια των καλοκαιρινών μηνών, όπως και της Προεδρίας, επίσης εκτός από πόλη Βάρνα ονομάζεται και ο νομός

Στη Βάρνα λαμβάνουν χώρα πολλές πολιτιστικές εκδηλώσεις, συμπεριλαμβανομένου του διεθνούς φεστιβάλ θεάτρου <Varnensko Liato>, το διεθνές μουσικό φεστιβάλ Varnensko Liato", το διεθνές διαγωνισμού μπαλέτου, το διεθνές φεστιβάλ τζαζ, το κινηματογραφικό φεστιβάλ "Αγάπη είναι τρέλα", το διεθνές φολκlorικό φεστιβάλ και άλλα. Στο ιστορικό μουσείο της πόλης φυλάσσεται ο παλαιότερος χρυσός στον κόσμο.

Οι τρόποι για να φθάσει κάποιος από την Σόφια στην Βάρνα είναι:

1. Οδικός που είναι:
 - Με αυτοκίνητο
 - Με λεωφορείο

Εταιρία	Μέρες Αναχώρησης	Ώρες Αναχώρησης	Τιμές
Biomet	Δευ-Σαβ	00.00	14.35€ επιστροφή 25.64€
Group Plus	Δευ-Σαβ	00.30	14.35€ επιστροφή 25.64€
Union Ivkovi	Δευ-Σαβ	06.30	14.35€ επιστροφή 25.64€
Biomet	Δευ-Σαβ	07.30	14.35€ επιστροφή 25.64€
Etap-Address	Δευ-Σαβ	07.45	14.35€ επιστροφή 25.64€
Union Ivkovi	Δευ-Σαβ	08.00	14.35€ επιστροφή 25.64€
Biomet	Δευ-Σαβ	08.30	14.35€ επιστροφή 25.64€
Etap-Address	Δευ-Σαβ	09.00	14.35€ επιστροφή 25.64€
Etap-Address	Δευ-Σαβ	14.30	14.35€ επιστροφή 25.64€
Union Ivkovi	Δευ-Σαβ	16.00	14.35€

			επιστροφή 25.64€
Biomet	Δευ-Σαβ	16.00	14.35€ επιστροφή 25.64€
Biomet	Δευ-Σαβ	16.30	14.35€ επιστροφή 25.64€
Group Plus	Δευ., Τρ., Σαβ.	17.00	14.35€ επιστροφή 25.64€
Group Plus	Τετ., Πεμ., Παρ., Σαβ	17.00	14.35€ επιστροφή 25.64€
Biomet	Δευ-Σαβ	17.30	14.35€ επιστροφή 25.64€
Group Plus	Τετ., Πεμ., Παρ., Σαβ	18.00	14.35€ επιστροφή 25.64€
Etap-Address	Δευ-Σαβ	19.00	14.35€ επιστροφή 25.64€
Biomet	Δευ-Σαβ	22.30	14.35€ επιστροφή 25.64€
Union Ivkovi	Δευ-Σαβ	23.30	14.35€ επιστροφή 25.64€

- Με τρένο

Αναχώρηση	Αφιξη	Κατηγορία	Ώρες
07.05	13.59	Express	06.54
10.05	15.40	Γρήγορο	07.35
10.45	19.18	Γρήγορο	08.33
13.20	21.00	Γρήγορο	07.40
22.25	06.34	Γρήγορο	08.09
23.25	07.47	Γρήγορο	08.22

- Με αεροπλάνο

Διαδρομή	Εταιρία	Μέρες Αναχώρησης
Σόφια-Βάρνα	Bulgaria Air	Δ., Τετ., Κ.
Σόφια-Βάρνα	Wizz Air Bulgaria	Δ., Τετ., Κ

4.8 ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ

Δορυφορική εικόνα της Βάρνας και της Λίμνης Εικόνα της πόλης

Αρχαιολογικό Μουσείο

Βουλγαρικό θωρηκτό

Ο Vladislav III βασιλιάς της Πολωνίας και Ουγγαρίας γνωστός ως Vladislav Varnenchik. Ο τελευταία ιππότης που προσπάθησε να Διώξει τους Οθωμανούς από Ευρώπη. Μετά την ήττα του κοντά στην Βάρνα, Βουλγαρία έπεσε κάτω από το Οθωμανικό ζυγό.

Η κατοικία Euxinograd

Kempinski Hotel Grand Hermitage

Το λιμάνι

Η επαρχιακή διοίκηση της Βάρνας
(αριστερά) και παλιά τράπεζα (δεξιά)

Η πόλη βρίσκεται στη βόρεια και τη δυτική ακτή του κόλπου της Varna και τη βορειοανατολική ακτή της λίμνης της Βάρνας. Νότια από το στενό που συνδέει τον κόλπο με τη λίμνη βρίσκονται μόνο οι συνοικίες Asparuhovo και Γαλατά. Στη βόρεια ακτή είναι η κύρια βιομηχανική ζώνη και το λιμάνι. Βορειοανατολικά από αυτά βρίσκεται το κεντρικό τμήμα με το ιστορικό κέντρο (η λεγόμενη "Ελληνική συνοικία") και η δημόσια παραλία.

Το κλίμα είναι θαλάσσιο σχετικά ήπιο κατά τη διάρκεια του θερμού εξαμήνου. Τον Ιανουάριο η μέση θερμοκρασία είναι $1,7^{\circ}\text{C}$, τον Ιούλιο $22,8^{\circ}\text{C}$, κατά μέσο όρο είναι $12,2^{\circ}\text{C}$, η ελάχιστη θερμοκρασία είναι $-24,3^{\circ}\text{C}$ τον Φεβρουάριο, η μέγιστη $+41,4^{\circ}\text{C}$ τον Ιούλιο.

Οι πιο ηλιόλουστοι μήνες είναι ο Ιούλιος και ο Αύγουστος. Γύρω από την πόλη το κλίμα είναι κατάλληλο για την καλλιέργεια μεσογειακών ειδών, όπως ρόδι, λωτός, ακτινίδιο, σύκο, φύλλα δάφνης. Η Βάρνα είναι επίσης κατάλληλη για λουτροθεραπεία.

Το Frangenskoto οροπέδιο που βρίσκεται στα βόρεια με υψηλότερο σημείο 356 μέτρα, προστατεύει την πόλη από τους ισχυρούς βόρειους και βορειοανατολικούς ανέμους το χειμώνα. Συνήθως από το Μάιο μέχρι τον Οκτώβριο, η θερμοκρασία του αέρα είναι $18 - 31^{\circ}\text{C}$ και κατά την περίοδο Ιουλίου - Αυγούστου κατά μέσο όρο $22,8$ βαθμούς. Το καλοκαίρι η θερμοκρασία του νερού είναι περίπου 20°C και στις πιο ζεστές μέρες η άμμος μπορεί να θερμαίνεται στους 60°C . Το μέσο ύψος των κυμάτων του κόλπου είναι περίπου 61 εκατοστά.

Κοντά στην πόλη είναι τα καλοκαιρινά θέρετρα ". Αγ. Κωνσταντίνου και Ελένης και το <Zlatni Piasatsi>.

4.9 ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ

Οι μόνιμοι κάτοικοι της Βάρνας το Δεκέμβριο του 2009 ήταν 364.053 και ήταν στην τρίτη θέση μετά τη Σόφια και το Ριονδίν. Σύμφωνα με τα στοιχεία του δήμου, η θαλάσσια πρωτεύουσα είχε περισσότερους ανθρώπους από ό,τι ανακοινώθηκε επίσημα. Αυτό προκάλεσε πολλά προβλήματα, όπως η αύξηση της κυκλοφορίας του δρόμου, και αυτό γιατί η υποδομή της Βάρνας δεν ήταν σε θέση να απορροφήσει τη δυναμική ανάπτυξη της πόλης των τελευταίων χρόνων.

4.10 ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΥΠΟΔΟΜΗ

Pfohe Mall - το πρώτο από τα πέντε εμπορικά κέντρα της πόλης

Μετά την απελευθέρωση η πόλη αναπτύχθηκε ως ένα σημαντικό εμπορικό, λιμενικό και βιομηχανικό κέντρο. Κτίστηκαν κάποιες από τις μεγαλύτερες βαμβακοκλωστοϋφαντουργικές, ναυπηγικές και επισκευής πλοίων επιχειρήσεις της χώρας. Μετά την προσωρινή στασιμότητα, από το 1925 άρχισε η οικονομική ανάκαμψη. Η δημοτική αρχή ενέτεινε τις προσπάθειές της για την ανάπτυξη της πόλης ως εθνικό και διεθνές κέντρο spa και κέντρο θεραπείας. Η Βάρνα κηρύχθηκε θαλάσσιο θέρετρο επίσημα το 1921, ενώ 5 χρόνια αργότερα χτίστηκαν θαλάσσια λουτρά τα οποία αντικατέστησαν τα παλιά λουτρά του XIX αιώνα.

Σήμερα, η ανεργία στη Βάρνα είναι από τα χαμηλότερα της χώρας - περίπου το 2-3%. Οι μεγαλύτερες επιχειρήσεις είναι οι εξής:

- BAMO A.E.: Κατασκευή κινητήρων εσωτερικής καύσης. Το εργοστάσιο κατεδαφίστηκε το φθινόπωρο και το χειμώνα του 2007. Στην περιοχή θα κατασκευαστεί ένα νέο εμπορικό κέντρο και συγκρότημα κατοικιών <Varna 1>
- Εργοστάσιο κατασκευής πλοίων A.E.: Κατασκευή σκαφών
- Eldom Invest: Κατασκευή ηλεκτρικών οικιακών συσκευών
- Εργοστάσιο κατασκευής και επισκευής πλοίων A.E.

Οι μεγαλύτερες επενδύσεις κατά την περίοδο 2005-2009 ήταν η κατασκευή του Mall Varna, Phoe Mall, Business Park <Βάρνα>, στάδιο <Varna> και το οικιακό συγκρότημα <Orhid Hills>.

Η πόλη συνδέεται με τέσσερις τύπους μεταφορών – από γη, αέρα, νερό και σιδηροδρομικές μεταφορές:

- Το αεροδρόμιο εξυπηρετεί περισσότερες από 65 βουλγαρικές και ξένες αεροπορικές εταιρείες που εκτελούν τακτικές και ναυλωμένες πτήσεις σε περισσότερες από 35 χώρες. Το αεροδρόμιο είναι ένα από τα τρία διεθνή αεροδρόμια της χώρας, με ετήσια λειτουργία. Το χειμώνα, διατηρεί 7 τακτικές γραμμές. Το 28% των επιβατών από και προς τη Βάρνα κάνουν επαγγελματικά ταξίδια. Πάνω από 1,5 εκατομμύρια επιβάτες ταξίδεψαν αεροπορικά από και προς τη Βάρνα το 2007.
- Το λιμάνι το 2006 εξυπηρέτησε 31.650 επιβάτες στην εγχώρια και διεθνή ναυτιλία. Συνολικά 23 μεγάλα κρουαζιερόπλοια με 9.200 επιβάτες επισκέφθηκε το λιμάνι την προηγούμενη τουριστική περίοδο.
- Τα ΚΤΕΛ εξυπηρετούν εθνικές και διεθνείς τακτικές υπηρεσίες, και τα ιδιωτικά ΚΤΕΛ <Mladost> έχουν τακτικά μικρά λεωφορεία για τη μεταφορά στις γύρω κατοικημένες περιοχές και θέρετρα.
- Μερικές εταιρείες έχουν τις εσωτερικές γραμμές: <Αστικές Συγκοινωνίες A.E.> (περιλαμβάνουν τις γραμμές τρόλεϊ) <Transtriumf Holding A.E.>, <Golden Sands- Travel A.E.> και <Delta Car A.E.>.

4.11 ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Η Ανώτερη Ναυτική Ακαδημία "Nicolas Vaptsarov"

Η Βάρνα είναι ένα από τα σημαντικότερα πανεπιστημιακά κέντρα στη χώρα με 8 πανεπιστήμια, στα οποία εκπαιδεύονται πάνω από 30.000 φοιτητές. Αυτά είναι:

- Ανώτερη Ναυτική Ακαδημία <Nikola Vaptsarov>
- Οικονομικό Πανεπιστήμιο
- Ιατρικό Πανεπιστήμιο <Καθηγητής Paraskev Stoyanov>
- Πολυτεχνείο
- Ιδιωτικό Πανεπιστήμιο <Chernorizets Hrabar>
- Τουριστικό Κολλέγιο
- Ιατρικό Κολλέγιο
- Τεχνικό Κολλέγιο

Η δευτεροβάθμια εκπαίδευση παρέχεται από διάφορα γλωσσικά σχολεία: λύκειο ανθρωπιστικό, μαθηματικό και φυσικομαθηματικό, σχολές τέχνης, διάφορες επαγγελματικές σχολές και αθλητικά σχολεία, καθώς και γενικά λύκεια.

4.12 ΥΓΕΙΑ

Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο "Αγία Μαρίνα"

Η Βάρνα είναι το γενικό ακαδημαϊκό κέντρο υγείας στην ανατολική Βουλγαρία. Δίνει άμεση βοήθεια στα έκτακτα και τοξικολογικά περιστατικά στα βόρεια της Μαύρης Θάλασσας και στη βορειοανατολική Βουλγαρία. Διαθέτει ειδικευμένο προσωπικό από όλες τις σφαίρες της ιατρικής. Το κέντρο για εγκαύματα και δηλητηρίαση βρίσκεται στο Ναυτικό Νοσοκομείο, που ειδικεύεται και ως νοσοκομείο του ΝΑΤΟ. Μεταξύ των μεγαλύτερων ιατρικών εγκαταστάσεων στη Βάρνα είναι: <Αγία Μαρίνα> που είναι πολυκλινική, <Αγία Άννα> που είναι περιφερειακό νοσοκομείο με διαγνωστικό τμήμα και μονάδα έκτακτης ανάγκης, 2 γυναικολογικά νοσοκομεία, πολλές κλινικές, το μεγαλύτερο ογκολογικό εκτός της πρωτεύουσας, ψυχολογική κλινική, οφθαλμιατρείο και άλλες μονάδες.

4.13 ΘΡΗΣΚΕΙΕΣ

Ο Καθεδρικός Ναός < Ιερά Κοιμήσεως Μνημείο της Θεοτόκου >

Στην πόλη και τη γύρω περιοχή υπάρχουν πολυάριθμοι ναοί, τόσο της Ορθόδοξης εκκλησίας όσο και άλλων θρησκειών: ορθοδόξων Αρμενίων, ευαγγελικών, πεντηκοστιανών, σαββατιστών, καθολικών, μουσουλμάνων και βουδιστών.

Οι ορθόδοξες εκκλησίες είναι 14 και ανήκουν στην επισκοπή της Βάρνας. Ανάμεσα στις πιο διάσημες είναι:

- Ο Καθεδρικός Ναός < Ιεράς Κοιμήσεως της Θεοτόκου> στο κέντρο της πόλης, ένα από τα σύμβολά της, το τέταρτο μεγαλύτερο στη Βουλγαρία.
- Η εκκλησία <Άγιος Νικόλαος>, επίσης στο κέντρο.
- Η εκκλησία <Αγία Παρασκευά Petka> ή απλώς <Αγία Petka>.
- Η εκκλησία <Άγιος Αθανάσιος>, κοντά στα ρωμαϊκά λουτρά.

Στην επισκοπή ανήκουν και 7 ορθόδοξες εκκλησίες στην πόλη. Σε μικρή απόσταση από τη Βάρνα είναι τα δύο μοναστήρια: <Αγ. Κωνσταντίνου και Ελένης> και <Αγ. Δημήτριος της Θεσσαλονίκης> στην περιοχή Enxinoograd. Περίπου 30 χιλιόμετρα βορειοδυτικά της Βάρνας είναι το ενεργό μοναστήρι <Αγία Μαρίνα>. 15 χιλιόμετρα από τη Βάρνα βρίσκεται το μοναστήρι Aladzha που ιδρύθηκε τον 13ο αιώνα.

4.15 ΜΕΘΟΔΟΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ

Η πλούσια πολιτιστική κληρονομιά της Βουλγαρίας έχει κάποια πολύ σοβαρά προβλήματα, όπως η έλλειψη της σύγχρονης και κατάλληλης νομοθεσίας. Νόμος για την προστασία της πολιτιστικής-ιστορικής κληρονομιάς προετοιμάζεται ήδη 15 χρόνια και εξακολουθεί να διοικείται από το νόμο του 1969, που ίσχυε υπό διαφορετικές συνθήκες. Η έλλειψη κανόνων και κανονισμών για ιδιώτες-συλλέκτες και ιδιοκτήτες, βρίσκονται συχνά στο στόχαστρο των Μ.Μ.Ε. Η κρατική υπηρεσία για τον τουρισμό υποσχέθηκε να δημιουργήσει μια βάση δεδομένων για ανακαίνιση των σημαντικότερων πολιτιστικών και ιστορικών τοποθεσιών στη Βουλγαρία. Το νομοσχέδιο προβλέπει μια απογραφή όλων των πολιτιστικών τοποθεσιών της χώρας και την προσαρμογή της δημόσιας-ιδιωτικής συνεργασίας στις τουριστικές δραστηριότητες. Εξήντα πέντε τοις εκατό των προβλεπόμενων ευρωπαϊκών πόρων για τα επιχειρησιακά προγράμματα στο τουρισμό προβλέπονται για την αποκατάσταση των πολιτιστικών και ιστορικών τοποθεσιών. Μέχρι στιγμής

υπάρχουν μόνο δύο ευρωπαϊκά προγράμματα που χρηματοδοτούν σύμφωνα με το πρόγραμμα PHARE την ανάπτυξη του πολιτιστικού τουρισμού στη Βουλγαρία. Το PHARE 2001 χρηματοδοτεί το σχέδιο για την ανάπτυξη του βουλγαρικού πολιτιστικού τουρισμού. Αυτό είναι το σχέδιο για την τεχνική και οικονομική βοήθεια με σκοπό την βελτίωση της ποιότητας και της ανταγωνιστικότητας του βουλγαρικού πολιτιστικού τουρισμού. Ο τομέας του τουρισμού έχει πολύ υψηλό δείκτη ανάπτυξης για την δημιουργία θέσεων εργασίας και συνεισφοράς προς το ΑΕΠ. Στις 30 Νοεμβρίου 2003 χρηματοδοτήθηκαν σχέδια αξίας 4.726.000 ευρώ, για την βελτίωση του πολιτιστικού τουρισμού στη Βουλγαρία. Οι εκτελεστές των σχεδίων είναι εννέα δήμοι, τρεις περιφέρειες, έξι μη κυβερνητικές οργανώσεις σε συνεργασία με τις τοπικές αρχές και ένα μουσείο. Στόχος του προγράμματος PHARE για την εξέλιξη του πολιτιστικού τουρισμού στη Βουλγαρία είναι η ανάπτυξη των τουριστικών προϊόντων μέσω της βελτίωσης του μάρκετινγκ και της διαφήμισης, την ανάπτυξη των επαγγελματικών δεξιοτήτων των εργαζομένων, τη βελτίωση της υποδομής και την δημιουργία νέων και ελκυστικών τουριστικών προορισμών. Τα αποτελέσματα δείχνουν ότι ο πολιτιστικός τουρισμός στη Βουλγαρία προσφέρει εξαιρετικές ευκαιρίες όλο το χρόνο όχι μόνο το καλοκαίρι ή το χειμώνα. Το σχέδιο δίνει την ευκαιρία σε μια σειρά από πολιτιστικά και ιστορικά μνημεία της Βουλγαρίας με εθνική και παγκόσμια σημασία να αποκατασταθούν και να προωθηθούν.

Η "**Αυθεντική Βουλγαρία**" είναι ένα άλλο ενδιαφέρον και φιλόδοξο σχέδιο που δημιουργήθηκε το 2006, ο κύριος σκοπός του οποίου είναι να υποστηρίξει την ανάπτυξη ποιοτικών προϊόντων του βουλγαρικού τουρισμού και τη δημιουργία ενός δικτύου πληροφοριών που συμβάλει στην απόκτηση εμπειριών και γνώσεων των τοπικών ηθών και εθίμων, τροφίμων, ποτών, πολιτισμός, χειροτεχνία, καθώς και για τη βουλγαρική ιστορία και τη φύση, καθώς και την προώθηση τους στην υπόλοιπη χώρα και στο εξωτερικό.

Ξεκίνησε ως ένα μικρό πιλοτικό σχέδιο, που ονομαζόταν <**Όμορφη Sofia**> το 1997 με την κοινή χρηματοδότηση του δήμου και του προγράμματος της ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών που έμπνευσε το σχέδιο "Όμορφη Βουλγαρία".

Το σχέδιο "Όμορφη Βουλγαρία" έχει γίνει ένα σύμβολο που συγκεντρώνει την υπερηφάνεια των Βουλγάρων για την ιστορία και τις παραδόσεις τους και ισχυροποιεί την εθνική τους ταυτότητα. Το 2008, το σχέδιο "Όμορφη Βουλγαρία" ασχολείται με τα ακόλουθα πεδία: "βελτίωση του αστικού περιβάλλοντος", "βελτίωση της κοινωνικής υποδομής", "υποστήριξη μικρών, μεσαίων και τουριστικών οικογενειακών επιχειρήσεων", "αστική πρωτοβουλία", "υποστήριξη μικρών, μεσαίων και βιοτεχνικών επιχειρήσεων παραγωγής" και "κατάρτιση των ανέργων".

Ηλεκτρονικές πηγές:

- Ø www.bnr.bg
- Ø www.icomos-bg.org
- Ø www.mrrb.government.bg
- Ø www.tourism.government.bg

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ ΣΥΝΘΕΣΗ & ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η Βουλγαρία διαθέτει φυσικούς, πολιτιστικούς και ιστορικούς πόρους για την ανάπτυξη του αγροτικού, οικολογικού και πολιτιστικού τουρισμού. Χωρίς αμφιβολία η βουλγαρική κληρονομιά έχει μεγάλο ενδιαφέρον για τους ντόπιους και ξένους τουρίστες. Την ίδια στιγμή, οι περισσότερες ορεινές και των αγροτικές περιοχές δεν διαθέτουν καμία άλλη εναλλακτική λύση για την ανάπτυξη τους εκτός από αυτό το είδος τουρισμού. Η σταθερή ανάπτυξη αυτού του είδους τουρισμού έχει την ευκαιρία να αναζωογονήσει και τις πιο μη αναπτυγμένες περιοχές της χώρας και να τις μετατρέψουν σε κατάλληλο τόπο διαβίωσης. Τα τελευταία χρόνια έχουμε δει έναν αυξανόμενο αριθμό τουριστών από τη Γερμανία, Γαλλία, Αγγλία, Ισραήλ, τις Κάτω Χώρες, ΗΠΑ, Σκανδιναβία και την Ιαπωνία. Έχουν ιδρυθεί πρακτορεία, οικογενειακά ξενοδοχεία, σπίτια επισκεπτών και αθλητικές λέσχες οι οποίες παρέχουν υπηρεσίες στον τομέα αυτό. Η αγορά ιδιοκτησιών στα βουλγαρικά χωριά και τις μικρές πόλεις πρόκειται να γίνει μόδα για τους πολίτες της Ευρώπης. Δυστυχώς, η επιτυχής ανάπτυξη του τουρισμού και των εναλλακτικών μορφών του, κινδυνεύει σοβαρά από την έλλειψη επιδοτήσεων, από τη διαδικασία επιστροφής περιουσιών και της απαρχαιωμένης διαχείρισης. Με αυτή την έννοια το βουλγαρικό κράτος πρόκειται να καταστεί σημαντικό εμπόδιο για την ανάπτυξη του τουρισμού.

5.1 ΑΔΥΝΑΜΑ ΣΗΜΕΙΑ

Στη Βουλγαρία λείπει μια ολοκληρωμένη στρατηγική για την ανάπτυξη του τουρισμού, δεν υπάρχει εθνική πιστοποίηση για την ποιότητα του προϊόντος και τα οφέλη των επενδύσεων στον τομέα του τουρισμού είναι ελάχιστη ή σχεδόν ανύπαρκτη. Οι κρατικές δομές ακόμα δεν έχουν συνειδητοποιήσει το συμφέρον της ανάπτυξης του εναλλακτικού τουρισμού, όπως επίσης λείπει η συνεννόηση μεταξύ των διαφόρων θεσμικών οργανισμών. Σημαντικό κίνδυνο παρουσιάζει η αρχαιοκαπηλία διότι το κράτος αδυνατεί να την αποτρέψει όπως και αδυνατεί να φροντίσει για την συντήρηση των πολιτιστικών μνημείων που είναι εθνική κληρονομιά.

Οι τοπικές αρχές ελάχιστα ασχολούνται με την ανάπτυξη του τουρισμού και οι τουριστικές ενώσεις συναντούν εμπόδια με την κινητοποίηση και τη απασχόληση του ντόπιου πληθυσμού.

Δεν πραγματοποιείται έρευνα αγοράς της βουλγαρικής και ξένης αγοράς και οι πόροι για την διαφήμιση και προώθηση της Βουλγαρίας είναι σχεδόν ανεπαρκή. Οι χαμηλές τιμές είναι η αιτία η Βουλγαρία να παρουσιάζεται ως μια «φτηνή ευκαιρία» και έτσι προσελκύουν μια ορισμένη ομάδα τουριστικών. Τα κέντρα πληροφοριών είναι σχεδόν πάντα κλειστά ή δεν λειτουργούν αποτελεσματικά.

Ένα σοβαρό εμπόδιο για την ανάπτυξη του τουρισμού στη Βουλγαρία είναι η άθλια κατάσταση των υποδομών, καθώς και η βρομιά στις κατοικημένες περιοχές και την ύπαιθρο. Οι μεγάλες και πολλές φορές μη νόμιμες οικοδομές στις παραθαλάσσιες περιοχές και στις προστατευμένες περιοχές απειλούν σοβαρή απειλή για την οικολογική ισορροπία, παράλληλα η αύξηση τους μπορεί να οδηγήσει στην μείωση των τουριστών. Η υπερφόρτωση ορισμένων περιοχών θα οδηγήσει σε υποβάθμιση της ποιότητας των πόρων.

Ένα μεγάλο μέρος του απασχολούμενου προσωπικό στο τουρισμό δεν έχει ούτε την απαιτούμενη εξειδίκευση, ούτε τις βασικές γνώσεις στο τομέα του τουρισμού. Η έλλειψη αρκετών ειδικών στον τομέα του πολιτιστικού τουρισμού, η μείωση του πληθυσμού στα χωριά και η γήρανση του πληθυσμού είναι αρνητικοί παράγοντες για τον τουρισμό. Πολλές από τις παραδοσιακές βιοτεχνίες και δεξιότητες απειλούνται με εξαφάνιση.

5.2 ΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ

Η Βουλγαρία έχει πλούσια φυσικούς, ιστορικούς και πολιτιστικούς πόρους με περιφερειακή, Ευρωπαϊκή και παγκόσμια σημασία. Έναν μεγάλο αριθμό μη κερδοσκοπικών οργανισμών και διεθνούς χρηματοδότησης προγράμματα υποστηρίζουν την ανάπτυξη του τουρισμού στη Βουλγαρία. Επιπλέον, αναπτύχθηκε μια εθνική οικολογική στρατηγική. Ο εναλλακτικός τουρισμός, ήδη στη Βουλγαρία διαθέτει σημαντική τεχνογνωσία.

Παρατηρείται μια βελτίωση της εικόνας του εναλλακτικού τουρισμού μέσω των ΜΜΕ, όπως:

- Διοργανώνονται ταξίδια για ξένους και Βούλγαρους δημοσιογράφους με σκοπό την διαφήμιση
- Παρατηρείται βελτίωση στην ποιότητα και ποσότητα της εκτυπωμένης διαφήμισης
- Παραγωγή διαφημιστικών ταινιών για τη Βουλγαρία
- Πληθύνετε η παρουσίαση της χώρας και των πολιτιστικών και ιστορικών θησαυρών της μέσω Internet.

Επιπλέον, αυξάνεται ο αριθμός των τουριστικών πρακτόρων που προσφέρουν πακέτα εναλλακτικού τουρισμού και οι οικισμοί επισκεπτών είναι το προτιμότερο μέσον ξεκούρασης σχεδόν σε όλες τις περιοχές. Οι Βούλγαροι φημίζονται για την φιλοξενία τους και η βουλγαρική κουζίνα διαθέτει ποικιλία και νοστιμιά.

5.3 ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Είναι απαραίτητο η ανάπτυξη ενός νέου νομικού πλαισίου, βελτίωση της δημόσιας υποδομής και ποιοτική παροχή υπηρεσιών, χρηματοδότηση σχεδίων και προγραμμάτων για την ανάπτυξη δραστηριοτήτων στον τουριστικό τομέα όπως και ενθάρρυνση για την παροχή των προσιτών χρηματοδοτικών πόρων για τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις.

Χρειάζεται πιο ευρεία χρήση των πόρων για τον τουρισμό στα εθνικά και φυσικά πάρκα, ανάπτυξη του πολιτισμού στον τουριστικό τομέα και επαρκεί πληροφόρησης για το εναλλακτικό τουρισμό, ανάπτυξη των διασυνοριακών τουριστικών προϊόντων και δημιουργία θεματικών διαδρομών και πάρκα.

Παραμένει να ελπίζουμε ότι οι συνδυασμένες προσπάθειες των υπουργιών: Οικονομίας, Πολιτισμού, Περιβάλλοντος και Υδάτων, ο ιδιωτικός τομέας, οι δήμοι και τα τοπικά συμβούλια τουρισμού θα συμβάλουν για την ολοκλήρωση του βουλγαρικού τουριστικού προϊόντος και την επικύρωση της Βουλγαρίας ως χώρα με αναπτυγμένο πολιτιστικό τουρισμό.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

1. Gartner W, (1996), "Τουριστική Ανάπτυξη: Αρχές, Διαδικασίες και Πολιτικές". Εκδόσεις Έλλην, Αθήνα
2. Ηγουμενάκης Γ. Ν. (1996) «Τουριστικό Μάρκετινγκ», εκδ. Interbooks: Αθήνα
3. Ηγουμενάκης Γ. Νίκος(1998) «Εισαγωγή στον τουρισμό», εκδ. Interbooks: Αθήνα
4. Ηγουμενάκης Ν.Γ., Κραβαρίτης Κ.Ν., Λύτρας Π.Ν., (2000), «Εισαγωγή στον τουρισμό»Interbooks, Αθήνα
5. Κοκκώσης Χ., & Τσάρτας, Π., (2001), «Βιώσιμη Τουριστική Ανάπτυξη και Περιβάλλον», Εκδόσεις Κριτική
6. Παπανίκος Γ(2004), Τουριστική ανάπτυξη, ΕΟΤ
7. Ρίγγας, Χ., (2003), «Αειφορία και εναλλακτικές μορφές τουρισμού», ΤΕΙ Κρήτης
8. Σφακιανάκης, Μ., (2000), «Εναλλακτικές Μορφές Τουρισμού», εκδόσεις ΕΛΛΗΝ, Αθήνα
9. Τσάρτας, Π., (1996), «Τουρίστες, ταξίδια, τόποι: κοινωνιολογικές προσεγγίσεις στον τουρισμό», Εξάντας

Ιστοστότοποι

<http://www.economics.gr>

<http://bg.wikipedia.org/wiki/>

<http://www.europe.bg/htmls/page.php?category=63&id=6&page=1>

<http://www.bnr.bg>

<http://www.icomos-bg.org>

<http://www.mrrb.government.bg>

<http://www.tourism.government.bg>

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

Βοânskata εκκλησία

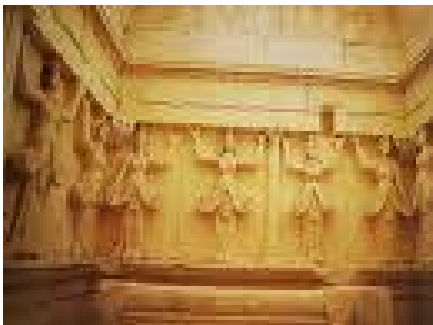
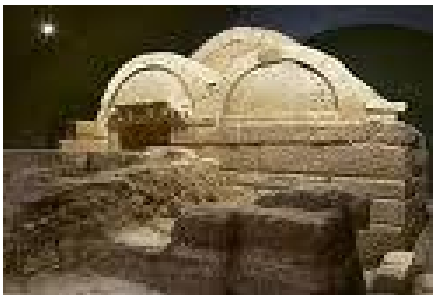
Οι βραχώδεις εκκλησίες του Ιβανονο

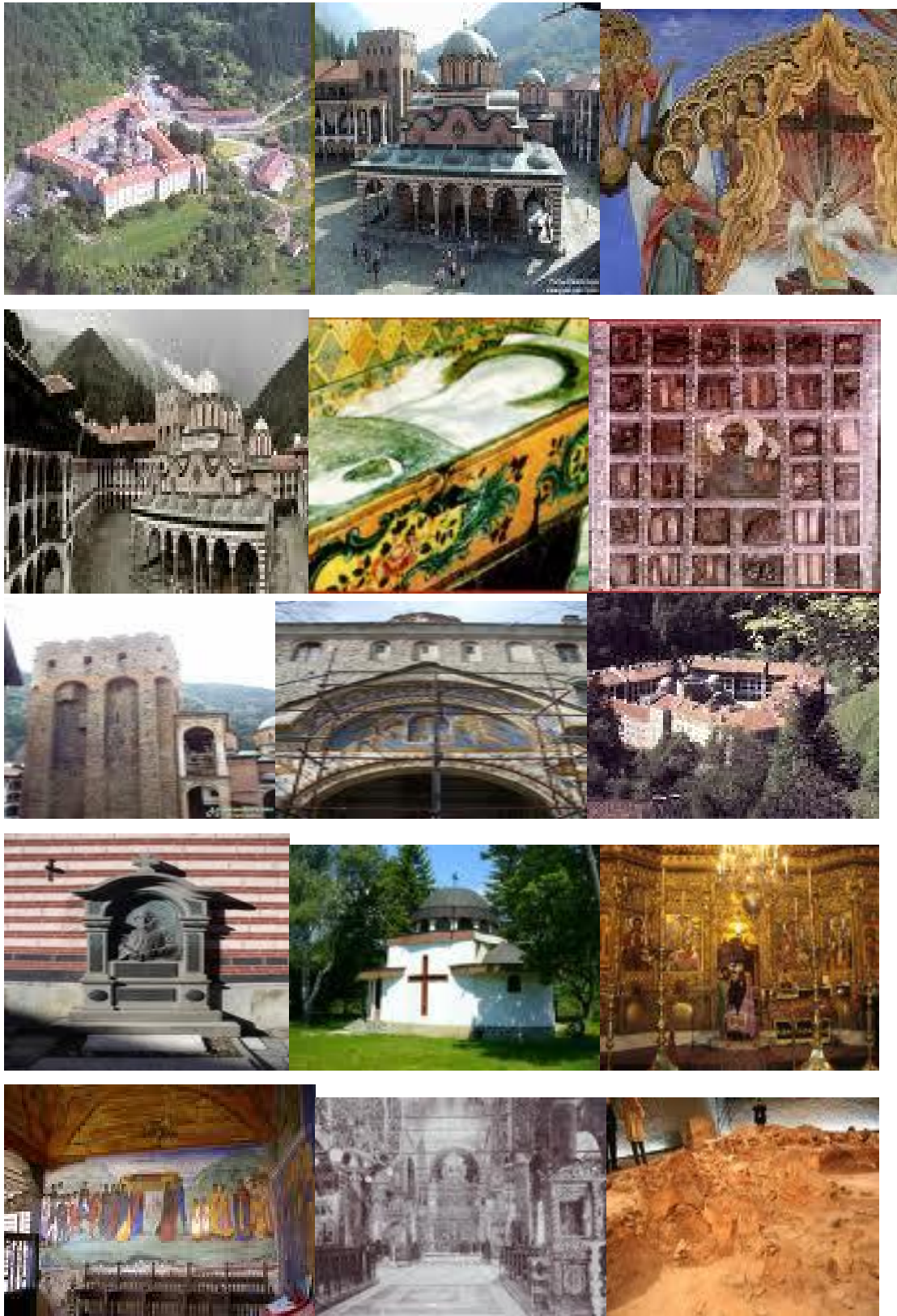
Ο τάφος του Καζανλάκ

Ο τάφος του Svestari

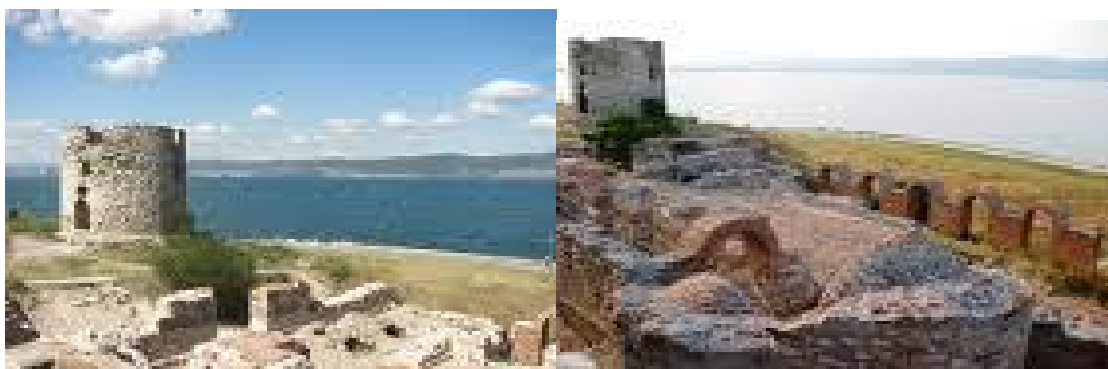
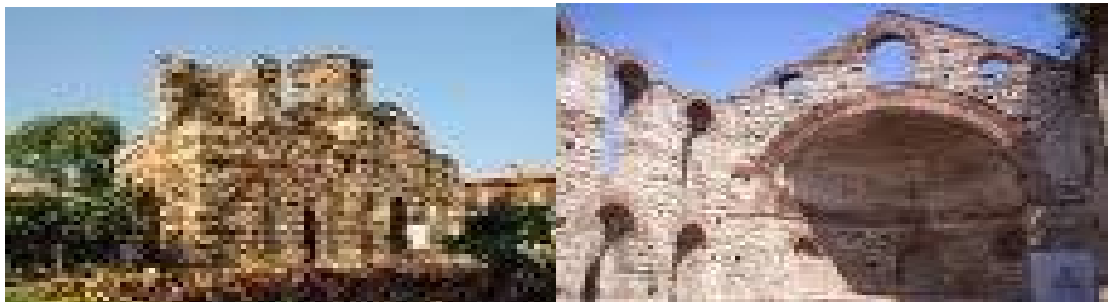
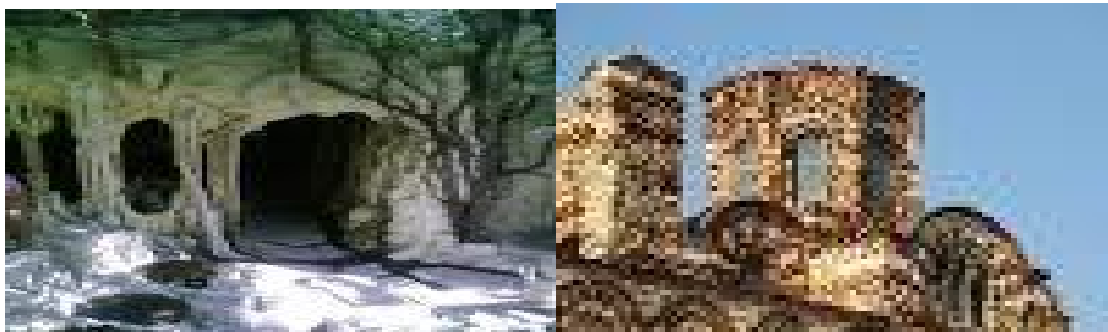
Το Μοναστήρι της Rila

Ο Καβαλάρης του Madara

Nessebar-η παλιά πόλη

Surva

Nestinarstvo

